

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona syysk. 20 - Wed. Sept. 20, 1989

FINNISH AMERICAN WEEKLY

85 vuosikerta LXXXV No. 37

45 cents

Pertti Paasio

Pertti Paasio US:han

NEW YORK, NY - Suomen New Yorkin pääkonsulinvirasto on ilmoittanut Suomen ulkoasiainministeri Pertti Paasion saapuvan Yhdysvaltain vierailulle tämän kuun 20. p:nä.

Paasio aloittaa vierailunsa Washingtonissa tapaamalla Yhdysvaltain hallituksen edustajia. Hän esitelmöi myös

syysk. 22. p:nä järjestettävässä Suomen ja Yhdysvaltain diplomaattisuhteiden 70-vuotisseminaarissa.

Washingtonista Paasio matkustaa New Yorkiin osallistuakseen Yhdistyneiden Kansakuntien 44. yleiskokoukseen, missä hän pitää Suomen puheenvuoron 26. p:nä.

Riittääkö ruoka?

Ensi kerran sataan vuoteen on maailman suurin viljantuottaja, Yhdysvallat, tuottanut vähemmän kuin se itse kuluttaa. Viime kesänä Pohjois-Amerikkaa koetellut kuivuus tuli shokkina. Vuosikausia on totuttu siihen, että kehittyneissä maissa elintarvikkeita tuotetaan ylijäämäksi asti - ainoa pitkä kuivuuskausi riitti muuttamaan kuvan ja nyt joukko elintarvikeasiantuntijoita varoittelee uhkaavasta elintarvi-

kekriisistä.

Washingtonissa toimivan Worldwath-instituutin johtaja Lester Brown sanoo, että nyt vastuulliset poliitikot uskaltaivat myöntää, että elintarvikehuolto on koko ajan ollut heikolla pohjalla. Miljoonia hehtaareja peltoa on poistunut viljelystä sekä Yhdysvalloissa että Neuvostoliitossa kuivuuden ja eroosion seurauksena.

YK:n elintarvike- ja maata-

jatkuu sivulla 4

Dinkins demokraattien valittu NYC:ssa

NEW YORK, NY - New Yorkin demokraatit valitsivat viime viikkoisissa esivaaleissaan rauhallisen ja hätäilemättömän David Dinkinsin röhkeän pormestari Edward I. Kochin asemasta uudeksi pormestariehdokkaakseen.

Mikäli Dinkins voittaa republikaanien vastustajansa Rudolph Giulianin marraskuuisissa vaaleissa, hän olisi New Yorkin ensimmäinen musta pormestari.

Viime viikon tiistaisen esivaalin lopputulos on selvä merkki siitä, että newyorkilaiset ovat valmiita muutokseen.

Koch puolestaan muistutti kannustajiaan, että aika ei ole vielä ummessa. "Olen täällä joulukuun loppuun asti," hän sanoi kuulijoilleen. "Enkä aio pitää suutani tukossa."

Dinkins, Manhattanin vaali-
piirien presidentti, sai 51 prosenttia demokraattisista äänistä, Koch 42 prosenttia lop-

pujen jakautuessa kahden muun ehdokkaan kesken.

Dinkinsin vaaliteemana oli kaupungin yhdistäminen. Vaalitulos osoittaa, että monet newyorkilaiset ovat kyllästyneet Kochin "vihaiseen" poliittiseen tyyliin ja haluavat jotain muuta sen tilalle.

Varsinkin kaupungin mustat olivat saaneet tarpeekseen Kochin tyllystä kohtelusta ja hänen suhtautumisestaan rassistisiin tapahtumiin.

David N. Dinkins, New York Cityn demokraattisen esivaalin voittaja, nostamassa häviäjäänsä, pormestari Edward I. Kochin kättä vaalin jälkeisessä sovitusallissa.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8 - 10

- Finnish film 'Ariel' in New York City
- New museum in Helsinki
- Kalevi Olkio looks at Helmi Mavis in a book review

Sisäsivuilla:

- Connecticutin kulmilta sivu 4
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Urheilua sivu 6
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1989. Regular rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months. *Raivaaja*, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Kirjat pannaan

New York Times raportoi parisen viikkoa sitten, miten erään kalifornialaisen pikkukaupungin koulukomitea julisti J. D. Salingerin romaanin "The Catcher in the Rye" (Sieppari ruispellossa) pannaan vanhempien vaatimuksesta. Opettajalle, joka oli ehdottanut kirjan lukemista, ei annettu edes tilaisuutta puolustaa omaa kantaansa.

Koulukomitea teki päätöksensä kuultuaan vanhaisten vanhempien valituksia ja vaatimuksia. Joukkoa johti nainen, joka julisti, ettei ole "sellaista kirjaa" lukenut - eikä tulisi koskaan luke maankaan.

Se, että koulukomitea on valmis tekemään päätöksensä vain toisen osapuolen perustelujen myötä, on ällistyttävää. Miksi opettajalta ei kysyttysyitä siihen, että hän oli ehdottanut kyseisen kirjan lukemista? Miksi koulukomitea uskoo, että kirjallisuudesta mitään tietämätön vanhempien joukko on oikeutetumpi valitsemaan koululaisten lukemat kirjat kuin asiaan perehtynyt opettaja?

Jos opettajalle olisi annettu tilaisuus perustella kirjan valintaa, hän olisi kertonut vanhemmille kirjan käsittelevän samanlaisia vaikeuksia kuin ne, joita heidän lapsensa kohtaavat päivittäin. Tuskimpa perustelu olisi vanhempia kuitenkaan kiinnostanut, he olivat innostuneimpia epäsuotavien sanojen alleviivaamisesta tarinaa sen tarkemmin lukematta.

Eiköhän olisi aika asettaa jonkinlaiset kansalliset standardit takaamaan sen, että yksittäisillä henkilöillä sen enempää kuin koulukomiteoillakaan ei olisi oikeutta päättää, mitä kirjoja opettaja määrää oppilaansa lukemaan?

Voimme vain toivoa, että kyseisen kalifornialaisen koulun opettaja onnistui avaamaan oppilaittensa silmät valitsemalla "Siepparin" tilalle kirjojen polttamisesta kertovan Ray Bradburyn romaanin "Fahrenheit 451".

Ehjä olo rikkikylvystä

Islannissa hyödynnetään hukkaputkikin

Vilhjalmur Alfredsson on asettautunut paikalleen Reykjavikin vesilaitoksen ylijäämäojan alajuoksulla. Siellä hän on istuskellut tunnin - puolitoista päivittäin aina, kun aikaa on liennyt.

Vilhjalmur huomasi kymmenen vuotta sitten, että hänen päätään kiristi. Kuumas vedessä kelluminen on auttanut Islannin eläkelaitosta palvelevaa virkamiestä. "Olo on taivaallinen", Vilhjalmur huikkaakin päiväystyspaikaltaan.

Ojan pohjalla kiiltelee esi-neitä - tai pikemminkin roskia. Terveysviranomaiset haluaisivat sulkea ojan terveyssyistä, vaikka ihmiset kellivät siinä juuri terveyssyistä.

Islanti saa tuliperäisyytensä ansiosta kuumaa vettä ilmaiseksi. Niinpä ei ole niin tarkkaa, kuinka paljon veden kanssa lotrataan. Kuumaa vettä varastoidaan valtaviin vesisäiliöihin aivan niin kuin muualla kylmää, ja vesilaitoksen huoltomies kääntää tietyllä kellonlyömällä hukkaputken hanan auki. Kuumavesi-intoi-lijat ovat salamana paikalla. Höyrypatsas paljastaa kauas asti, että hana on aukaistu.

Kylpijät uskovat virtaavan veden verenkiertoa piristävään voimaan. He uskovat erityisesti rikkipitoiseen veden parantavaan vaikutukseen. Ja käyhän se hieronnasta, kun pitää päätään vesilaitoksen hukkaputken suulla. Se käy myös työstä, kun yrittää kaikin hartiavoimin pitää päätään selkärangan jatkeena.

Laskuojan alkupäässä putken suulla makoilevat Kristin Sigurgur ja Agger.

Kristin vaihtaa tottuneesti paikkaa muutaman neliön alueella. Hän tuntee sopivat kivenkolot, joihin tunkea varpaat, kyynärpää tai kantapää. Virtaavassa vedessä on ankuroitava itsensä paikalleen.

Onko vesi kuumaa? Kristin vastaa huutaen: "Käyn täällä joka päivä". Oja on niin sivussa turistiteiltä, että kyselijät lienevät yleensä paikalli-

sia. Tapana on ilmeisesti uhdella käyntikertojen määrää.

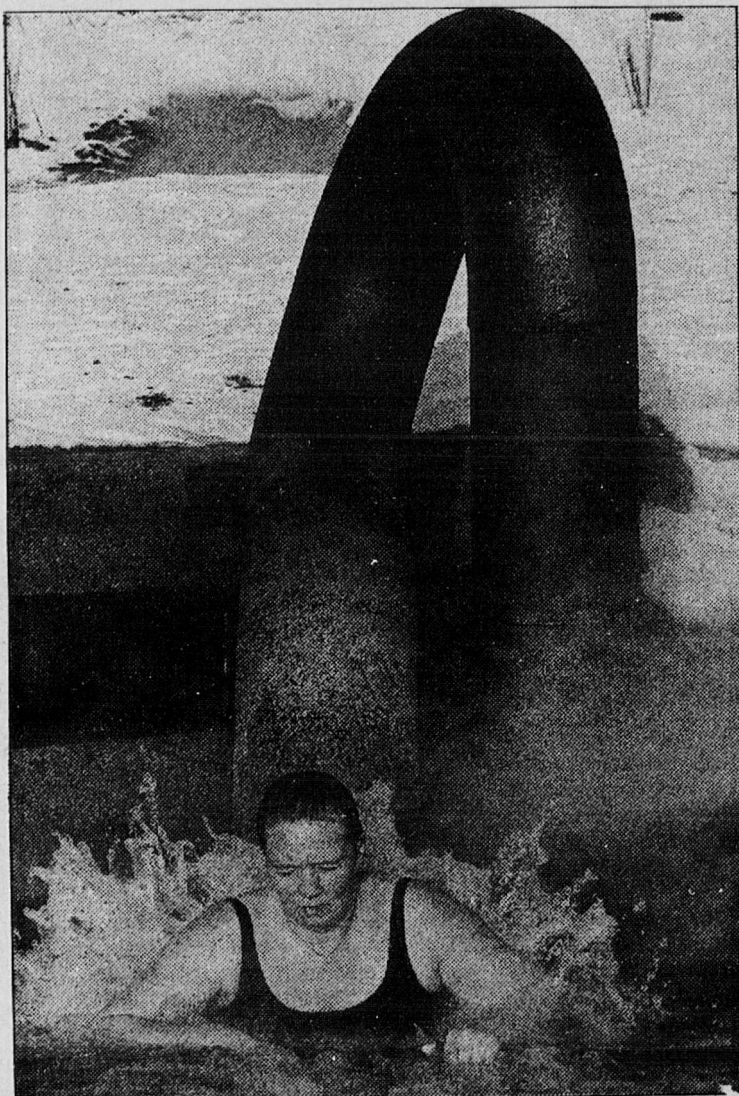
väilee ruumista, kun päätä palttaa pakkasilmassa.

Rikkipitoisessa vedessä voi makoilla myös Reykjavikin uimalaitosten ulkoilmaosastoilla, joihin kaupunkilaiset kerääntyvät aamuisin. Ensin on saatava valkotakkisilta tädeltä kuminauhaan sidottu uimakopin avain. Sitten peseydytään ja vaelletaan pihalle ja veteen.

Tekoaltaiden reunalla on vesiliukumäkiä, romanttisia siltoja ja kivrakennelmia. Laskuojan reunat on vuorattu luonnonkivillä. Sinne tänne on siroteltu pieniä puupatoja, joiden yli vesi iloisesti ropisee päätyäkseen lopulta valtameereen.

Turistit käyvät mieluiten ihmettelemässä geysirejä. Heidän täytyy ajaa 45 minuuttia

Ulkoilma-allas porisee, ja pahimmillaan siellä on yhtä ahdasta kuin ruotsinlaivoilla. Kaulasta alaspäin lämpö hy-

Tehohierontaa putken päässä.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Nimipäivät

Lokakuun 2 p., Valio
Lokakuun 3 p., Raimo
Lokakuun 4 p., Salla, Saija
Lokakuun 5 p., Inkeri, Inka
Lokakuun 6 p., Roine
Lokakuun 7 p., Pirkko, Pirjo,
Piritta, Birgitta
Lokakuun 8 p., Hilja

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1989: Yhteensä: \$11,680.26

William ja Martta Hakalan muistolle
Eino O. Hakala, San Antonio, TX \$20.00

Liisa Jääskelän muistolle
Bertha ja Ed Hagelberg, Sonoma, CA \$20.00

Työväenliikkeen hyväksi elämäntyönsä tehneen
Jack Ujasen muistolle
Harri Siitonen, San Francisco, CA \$15.00

Jorma Snellmanin muistolle
Jonathan Ratila, Fitchburg, MA \$5.00

Kiitos lahjoittajille!

EHJÄ...
jatkoa edellis sivulta

nähdäkseen pikkugeysirejä, joista ei syöksy kuumaa vettä, vaikka kuinka odottaisi.

Mutta turisteille on kerrottu, että onkalot saa ärsytettyä suihkuamaan saippuapaloilla. Ympäristö onkin täynnä hotellien saippuapakettien kuoria, mutta pienet palat eivät riitä. Mukana pitää olla puoli litraa astianpesuainetta. Siis rohkeasti pesuainetta, ja luonto näyttää voimansa pursuvana vesipatsaana.

Reykjavikin vesilaitoksen koruttomasta laskuojasta ihmiset syöksyvät hangen läpi henkilöautoihinsa. He kuivavat itsensä, ja sitten alkaa pienissä japanilaisautoissa samanlainen näytelmä kuin ojalte saavuttaessa, mutta nurin päin.

Housuja pannaan päälle silloin, kun äheltävien ihmisten päät kohottautuvat kohti kattoja. Paidan vuoro on silloin, kun äänimerkki yhtäkkiä törrähtää.

Vartalon muodoilla ei laskuojalla ole suurempaa mer-

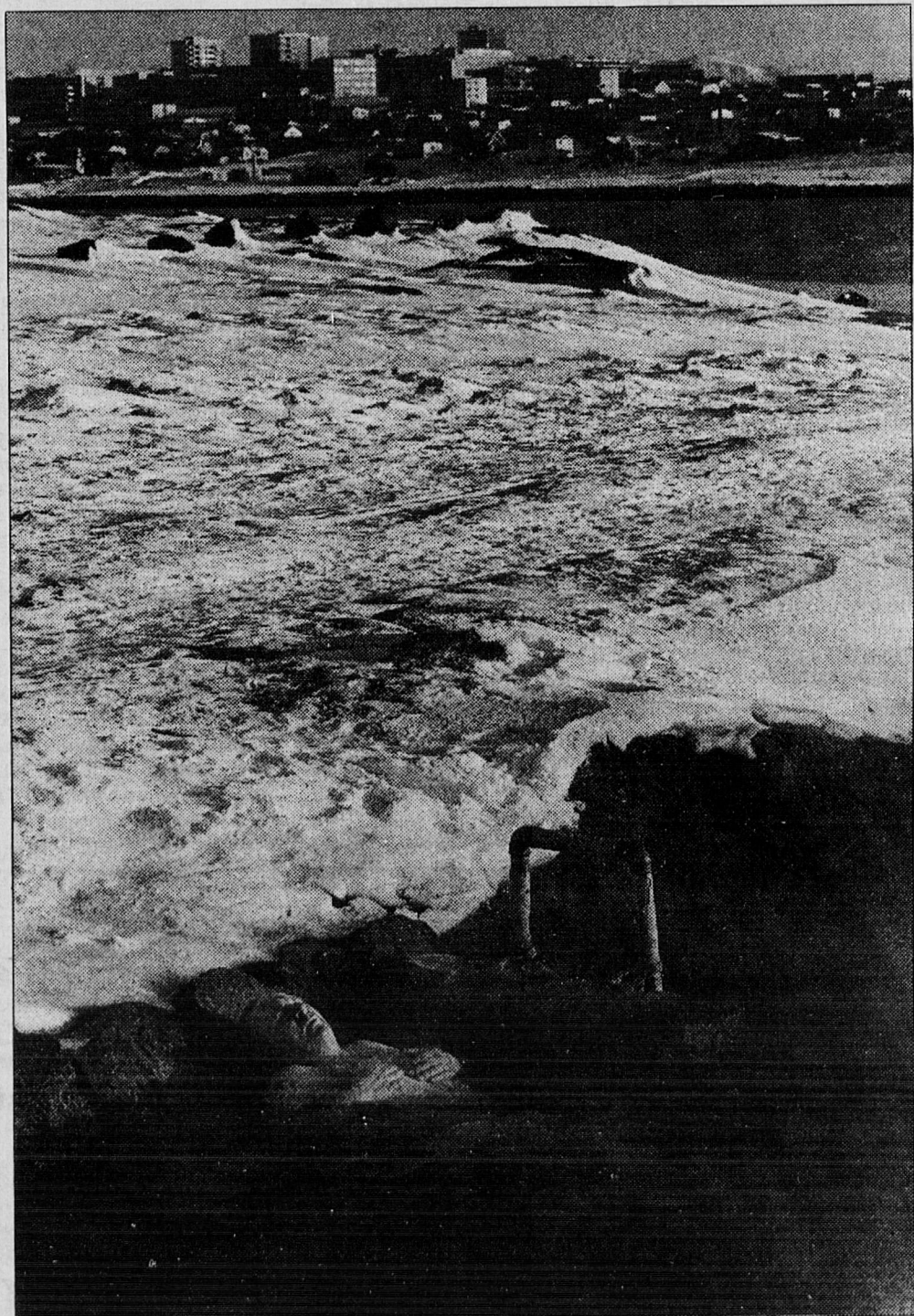
Pikkuhousuissa pikkuautosta.

kitystä. Ojalta on 20 metriä pysäköintipaikalle, sellaisen matkan jaksaa jokainen vetää vatsaa sisään.

Kun laitospies sulkee hangan, kylventä loppuu oitis. Pikaisista lähdöistä kertovat ojan reunoille unohtuneet alusvaatteet, sukat ja puolinaiset pesuainepullot.

Mitähän Vilhjalmur ajatteli alajuoksulla, kun yläjuoksulla joku päätti pestä tukkansa?

Jaakko Hautamäki
Jukka Gröndahl, kuvat
(HS)

Vain kivenheiton päässä kaupungista.

Suomen uutisia

Ulkopolitiikan mahdollisista muutoksista kerrotaan

Presidentti Mauno Koivisto ilmoitti Mikkelissä tiedotusvälineille, että jos Suomen ulkopoliittinen linja joskus muuttuisi, niin asiasta kerrotaan.

Samalla Koivisto ilmoitti hallituksen selvästi kertoneen, mikä on Suomen linja yysopimuksessa ja Euroopan yhteisö-neuvotteluissa.

Koivisto puuttui myös keskusteluun hallitusremontista. Presidentin mukaan remontin suuruutta on liioiteltu, kun kaksi ministeriä on lähdössä muihin tehtäviin. Liikenneministeri Pekka Vennamo postin pääjohtajaksi ja sosiaaliministeri Helena Pesola Kansaneläkelaitoksen johtajaksi.

Vakava juna-onnettomuus

Lähes 50 ihmistä loukkaantui, kun Helsingistä Joensuuun matkalla ollut pikajuna törmäsi Riihimäellä tavarajunaan.

Onnettomuudella olisi saatanut olla vakavammatkin seuraukset, sillä tavarajunassa oli lastina nestekaasua.

Pelastukseksi koitui tavarajunassa olleet kuusi turva-vaunua nestekaasun edessä ja takana, jolloin nestekaasua sisältäneet vaunut eivät päässeet vahingoittumaan.

Junaturman aineelliset vahingot nousevat noin 25 miljoonaan markkaan.

Värynen ei kannata vierastyövoiman lisäämistä

Suomen keskustan puheenjohtaja Paavo Värynen ei kannata vierastyövoiman voimakasta lisäämistä ratkaisuna Suomen työvoimapulaan.

Värysen mukaan Ruotsin työvoimapula ei ole parantunut vaikka maassa on miljoona ulkomaalaista. Viisaampaa olisi Värysen mielestä siirtää ulkomaille sellaista työvoimavaltaita tuotantoa, johon oma väki ei riitä.

Värynen puhui UKK-perinneyhdistyksen tilaisuudessa.

Vaaleista yksipäiväiset

Eduskunta- ja kunnallisvaalit tultaneen järjestämään tulevaisuudessa yksipäiväisinä, jos asiaa miettinyt tarkastustoimikunnan ehdotus menee läpi. Toimikunta ehdottaa myös ennakkoäänestysajan pidentämistä.

Toimikunnassa oli mukana mm. kuuden suurimman puolueen edustajat, jotka olivat yksipäiväisyyden kannalla, mutta eivät halua tehdä muutoksia vaalipiirirajoihin.

Vaihtoehtoinen maanpuolustuskomitea perusteilla

Sadankomitea ja Rauhanliitto ovat Suomen Rauhanpuolustajien kanssa perustamassa maahan vaihtoehtoista maanpuolustuskomiteaa.

Sen tehtävänä on kehittää ja tuoda julkisesti keskusteltavaksi vaihtoehtoisia turvallisuuskäsitteitä ja keinoja. Jäseniksi kutsutaan mm. rauhantutkijoita ja eri alojen asiantuntijoita ammatillisista rauhantutkijainjärjestöistä.

Nykyisin Suomessa käytetään asehankintoihin vuosittain kaksi miljardia markkaa vuodessa. Täten asehankinnat nousevat 50 prosentilla, todettiin kokouksessa.

Hävittäjähankinnoista luopumista vaatii -10 prosenttia -liike, joka on aloittamassa maanlaajuista toimintaa puolustusmäärärahojen vähentämiseksi.

Keikkatyö kiinnostaa yhä enemmän

Epäsäännöllistä keikkatyötä eli freelancerien tekevien määrä on viime vuosina kasvanut jyrkästi.

Esimerkiksi Helsingin verovirasto myönsi vuonna 1987 noin 2,000 freelance-verokorttia, mutta sen jälkeen vuosittainen määrä on kaksinkertaistunut.

Myös keikkatyön luonne on muuttunut, sillä enää freelancerit eivät ole ainostaan taiteilijat, toimittajat ja valokuvaajat, vaan myös sairaanhoitajat, sihteerit ym. tekevät yhä enemmän keikkatyötä.

Määrän kasvun myötä on myös suhtautuminen freelance-työhön muuttunut suotuisammaksi.

Suomi jäseneksi tutkimusjärjestöihin

Suomi aikoo liittyä ensi vuosikymmenellä Euroopan hiukaskäsiikan tutkimuskeskusten Cernin ja Euroopan avaruusjärjestön ESA:n täysjäseneksi. Asiasta on päättänyt hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta.

Suomi on ollut Cernin kanssa yhteistyössä jo 20 vuotta ja ollut ESA:n liitännäisjäsen.

Jäsenyyksien arvioidaan maksavan Suomelle vuosittain noin 120 miljoonaa markkaa.

Jäsenyyksien hakuun on kaksi syytä: ensinnäkin Suomi pääsee mukaan päätöksentekoon ja toisaalta teollisuus hyötyy tutkimusjärjestöistä vain täysjäsenyyden ansiosta.

Sana Sieltä - Sana Täältä

50 vuotta sitten syntyi toinen maailmansota. Me olimme Sarleksen kanssa viettämässä viikonloppua jollain farmilla Killing, Connecticutissa. Kanalan viljahuoneessa kuuntelimme radiota, jossa ilmoitettiin Englannin julistaneen sodan Saksaa vastaan.

Nuoria kun oltiin, ei sitä otettu niin vakavasti. Tapahumat tuntuivat olevan kaukana taivaan rannan takana.

Kävelin kotia pitkin Madison Avenuelta New Yorkissa sinä marraskuisena päivänä kun ryssä pudotti ensimmäiset pommit Helsinkiin. Olin jo kävellyt lehtikojun ohi kun aivoissa välähti iltalehden otsikko "Helsinki in flames".

Sinä iltana ei kukaan halunnut olla yksin kotona, suurella joukolla kokoonnuttiin Kansallisseuran huoneustolle Harlemissa. Jokaisella oli yhteinen suru omaisista ja synnyinmaan kohtalosta.

Suomessa järjestetään nyt sodan ja karjalaisten evakotien muistojuhlia. On myös tehty filmi evakkoon lähdöstä.

Floridan Karjalaiset viime keväänä enteivät järjestää juhlan nyt syystalvella. Josain kokouksessa länsisuomalainen aseveli huomautti "Mehän siellä taistelimme, meille se kuuluu järjestää".

Järjestää mikä? Viidenkymmenen vuoden jälkeen on vielä yksilöitä, jotka eivät tajua, miten raskaat lunnaat karjalanheimo sai taas maksaa.

Kaikki Suomen miehet taistelivat, monen elämä sammui tantereelle, mutta karjalainen menetti eniten. Hän menetti

kotikontunsa, talonsa, ja elinkeinonsa. Karjalainen mies taisteli siitä osasta isänmaata, joka kuului hänelle, monesti henkensä uhraten. Hänen naisensa, lapsensa ja vanhukonsa saivat lähteä evakkotielte kohti tuntemattomia kohtaloita. Länsi-Suomessa etenkin oli vastaanotto monesti kylmäkö. Pohjanmaalla oli kohtelu reilumpaa, kertoivat evakossa olleet.

Toivomus olisi, että näitä juhlia kun järjestetään, että koko Suomen heimo keräytyisi yhteen, niinkuin me teimme viisikymmentä vuotta sitten. Muistojuhla se on jokaiselle suomalaiselle.

Jopa tuli surullista sanomaa, että jos vähän huumoria lopuksi. Muutama viikko sitten kaksi herrasmiestä nosti sellaisen metelin Aura Seuran kanasöpötyksestä, että siinä on huumoria ja hymyä pitkäksi aikaa.

Herrojen puolustukseksi täytyy sanoa, että täällä syntyneinä ja toinen herroista taisi olla ihan 'kielinen', eivät tajua suomalaista huumoria. Ja jos sitä yrittää kääntää englanniksi siitä tulee täydellinen fjasko, asian ydin laimenee.

Suomalainen huumori lähtee kansanomaiselta pohjalta, siinä on sanansutkauksia, sananparsia, monenlaista murretta ja kun tipauttaa pikkuisen finliskaa, niin jo syntyy huumoria. Ja suomen kansa on kekseliäs kansaa.

Suomen turistikun seikkailevat täällä kutsuvat New Yorkkia Nykiksi, tie 95 on y-

sivisi ja Lake Worth Floridassa on Lakevort ja monta muuta lystikästä nimeä ovat meistä keksineet.

Ja eihän kaikilla ole huumorin lahjaa, eikä kaikilla sävelkorvaa. Että tasan eivät käy Luojan lahjat.

Lähdimme tässä viime sunnuntaiaamuna Lindeenin Orilla eikä Pollella Fitchburgiin katsomaan, miten ne Massan finnit jaksavat. Saiman Puisto lopulta löydettiin, kansaa oli ja Tori täydessä kauppahumussa. Päivä oli kuuma. Vieraita kasvoja vain, lopulta ilmestyi muutama tuttuakin.

Söimme lihasoppaa, ostelimme arpoja ja oli se sellainen vaihtelu visitti jo hiljentyneeseen Voluntownin elämään.

Syksyisesti,

Hertta Odell

Pääkonsulinvirasto toiminut 70 vuotta

NEW YORK, NY - Vuoden 1919 elokuussa nimitettiin Suomen ensimmäinen New Yorkin pääkonsuli virkaansa. Hän oli teollisuusneuvos **Axel Solitander**.

Pääkonsulinviraston 70-vuotisjuhlallisuuksiin liittyen ja Suomen ulkoasiainministeri Pertti Paasion kunniaksi pääkonsuli **Antti Lassila** järjestää virka-asunnossaan vastaanoton syysk. 25. p:nä.

Tilaisuus on samalla pääkonsuli ja rouva Sirkka Lassilan jäähyväisvastaanotto. Pääkonsuli Lassila siirtyy loka-kuun alusta suurlähettilääksi Libyaa, ja hänen tilalleen on uudeksi pääkonsuliksi nimetty ulkoasiainneuvos **Garth Castrén**. Hän astuu virkaansa marraskuun ensimmäinen päivä.

Suomalainen elokuva New Yorkin filmifestivaalilla

Suomalaisen ohjaajan Aki Kaurismäen elokuva "Ariel" on otettu New Yorkin tämän vuotisten filmifestivaalien ohjelmistoon.

Elokuva on nähtävissä kahdesti, sunnuntaina, syysk. 24. p:nä klo 4:30 iltapäivällä ja maanantaina, 25. p:nä klo 6:15 illalla. Esityspaikkana on Alice Tully Hall Lincoln Center'ssä.

Liput maksavat \$8.00 ja niitä voi tilata Alice Tully Hallin lippukassasta (avoinna maan. - lauant. 11 aam. - 6 ill.) tai soittamalla 212-362-1911.

Liput voi hankkia myös luotokortilla soittamalla Center-Charge 212-874-6770 (maan. - lauant. 10 aam. - 8 ill.).

Vuoden 1988 lokakuussa valmistunut "Ariel" on Kaurismäen kirjoittama ja ohjaama. Kuvauksesta vastaa Timo Salminen, ääni on Jouko Lummen, leikkaus Raija Talvion ja lavastus Risto Karhulan.

Pääosissa nähdään Turo Pajala, Susanna Haavisto, Matti Pellonpää, Eetu Hilkamo ja Esko Salminen.

"Ariel" on saanut kiitosta ja erittäin positiivisia arvosteluja monilla elokuvafestivaaleilla ja on huomioitu jopa amerikkalaisessa lehdistössä. Esimerkiksi the Cristian Science Monitor -sanomalehden elokuva-arvostelija David Sterritt piti sitä Berliinin filmifestivaalien mielenkiintoisimpana filminä. Filmialan julkaisu Premiere esitteli parisen kuukautta sitten Kaurismäen lukijoilleen.

Kaurismäki (tai Kaurismäen veljekset - Mika ja Aki) saavat hyvinkin olla se suomalaiskaksikko, joka onnistuu pääsemään kaupallisille markkinoille Yhdysvalloissa.

Tribuutti Talvelalle

NEW YORK, NY - Newyorkilainen radioasema 96.3FM/1560AM esittää torstaina, marrask. 2. p:nä klo 10:05 illalla ohjelman "Martti Talvela - a Memorial Tribute".

Turistit karttavat edelleen Kiinaa

Sotilaat, jotka tukahduttivat Kiinan demokratialiikkeen kesäkuussa, onnistuivat myös karkottamaan maasta valuttua tuovat matkailijat. Kiinan päivälehdessä äskettäin julkaistut matkailijaluvut kertovat matkailijavirran äkillisestä tyrehtymisestä kesäkuun tapahtumien jälkeen.

Pekingissä, jossa sotilaat yhä valvovat "normalisoitunutta" tilannetta, matkailijamäärä on laskenut viime vuodesta 91.3 prosenttia. Pekingin loisteliaat hotellit kamppailevat nyt taloudellisissa vaikeuksissa huoneiden ja ravintoloiden pysyessä tyhjinä.

Tilaston mukaan heinäkuussa Kiinaan matkusti 1.8 miljoonaa vierailijaa, kun vastaava luku viime vuonna oli yli 2.8 miljoonaa. Matkailijoista suurimman ryhmän muodostivat Hongkongista, Macaosta ja Taiwanista tulevat ihmiset, joiden Kiina ei kuitenkaan katso olevan ulkomaalaisia.

Muita matkailijoita Kiinaan saapui heinäkuussa noin 80,000. Viime vuoden heinäkuussa muita matkailijoita oli yli 170,000.

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAUS - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

Finnish American Heritage Society's 2nd Annual Banquet

at Tamarack Lodge
Voluntown, Connecticut

Saturday, October 7, 1989

Cocktail hour 6:00 pm
Dinner 7:00 pm

\$20.00 per person

Followed by a program

Dance and raffle drawing of a trip to Finland
by FINNAIR and nine other valuable prizes

Dance music by **Bert Stromholm**

soloist **Aatos Autio**

For dinner reservations call
Tamarack lodge 203-376-0224
or Eila Mäkipuro 203-423-3854

Sanomalehti
aina ajan tasalla

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulinvirasto on yleisölle avoinna passi-ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

Floridan kuulumisia

Tropiikin Portilta

*Napue,
suuren Pohjan-sodan
tappelun kylä v. 1714*

Kirjailija Ilmari Turja on julkaissut "Apu"-lehdessä kat-
sauksen Suomen historian I-
son Vihan aikaan, jossa kur-
jasti puetut suomalaiset ase-
inaan aidanseipäät, tappelivat
nälkäisinä Ruotsin valta-ase-
man puolesta Venäjän suurta
armeijaa vastaan.

Napuen kylä Isossa Kyrös-
sä oli valittu taistelupaikaksi.
Turjan mielestä se oli väärä
paikka. Vihollisella oli tulia-
seita, tykkejäkin. Venäjän ka-
sakat ajoivat takaa pakenevia,
häviölle joutuneita suomalais-
ia ja ruotsalaisia.

Ylivoimainen Venäjän ase-
mahti tappoi 3,000 suomalais-

ta kolmessa tunnissa. Ruot-
sin joukot olivat ylivoiman
"armoilla", jos siellä armoa
annettiin.

Kaksi "kukkopoikaa", Alek-
santeri ja Kaarlo XII eivät ol-
leet läsnä tuossa ratkaisevas-
sa taistelussa. Ruotsin nuori
kuningas oli mennyt Turkkiin
huvittellemaan, ja keisari Alek-
santeri pääkaupungissaan
Pietarissa parannellen sen
puolustuslaitteita.

Taistelun jälkeen Venäjän
kasakat keräsivät Pohjanmaal-
ta lapsia ja lähettivät näitä so-
tavankeiksi Venäjälle, josta
heitä myytiin ulkomaille orjik-
si kun heidän kotitalonsa oli
poltettu.

"Ne kukkonpojat", jotka tä-
män sodan aloittivat, nimittäin
Venäjän keisari ja Ruotsin ku-
ningas pysyivät pois Napuen
verilylystä.

Uskollisuus ei petä

"Minulla on harvinaisen us-
kollinen aviomies." Mutta eikö
hän ole lähtenyt luotasi jo kol-
me kertaa?" "On kyllä, mutta
on aina palannut takaisin."

★

"Onko koirallasi sukupuu?"
"Sille kelpaa puu kuin puu."

Kunnianhimoo

Helsinkiäinen ja tampere-
lainen kinastelivat.

"Mä olen syntynyt stadissa
ja haluan kuollakin stadissa".
uhkui helsinkiäinen.

"Mitä? ihmetteli tamperelai-
nen. - Eiks sulla ole yhtään
kunnianhimoo?!"

Reino W. Suojanen.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6195

Syysk. 14, 1989

Kotimme on saanut kaksi
surusanomaa. Sairaskodin
asukas Lempi Suntala nukkui
ikiuneen 8 päivä 94 vuoden
ikäisenä. Muistolaisuus oli
maanantaina 11 päivä. Pas-
tori Pentti Mäki puhui, yksin-
laulua esitti Tina Ojanperä, ru-
non luki Mrs. Siiri Kärki ja
musiikista vastasi Mrs. Hetico.
Tilaisuudessa puhui myös
Mrs. Ellen Nurminen.

Toinen surusanoma tuli 9 p.,
Lepokodin pitkäaikainen asu-
kas Anna Erick kuoli 96 vuo-
den ikäisenä. Otamme osaa
omaisten suruun.

Iloisia hetkiä on pyritty jär-
jestämään.

Tiistaina meitä kävi ilahdut-
tamassa Finnairin laulajat, iha-
nilla esityksillä. Teitä todella
kuunnellaan tuli monelle tip-
pa silmään. Onnellista jatkoa
upealle kuorolle ja johtaja

Rauno Myllylälle! Kiitos käyn-
nistänne täällä vanhustemme
luona.

Helping Hands ryhmälle se-
kä muille avustajillemme pieni
runo Eino Leinoa:

"Työs olkoon suurta tai pientä
vaan/ kun se vaan on työtä
oikeaa/ ja kun sitä palkan et
tähden tee/ työ riemulla pal-
kitsee." Ja näinhän se on.

Tuhannet kiitoksemme taas
kaikille teille avustanne, vain
vanhusten kiitollinen katse
palkkananne.

Kotiimme on muuttanut uu-
sia asukkaita. Tervetuloa i-
soon perheeseemme ja toi-
vomme teidän viihtyvän luo-
namme.

Iloista syyskuuta!

Lepokotiterveisin,
Elina Kuronen

Suomi Konferenssin juhlrat

Camp Luther kirkkoleirille,
Erie järven rannalle, Ohion
osavaltion Conneaut'n kau-
punkiin tuli kaksisataa suomi-
konferenssilaisista 20 - 27. 8.
1989 perheleirille ja kolmi-
päiväiseen juhlaan.

Pappeja oli mukana neljä-
toista. Vieraita Ohiota, Penn-
sylvaniasta, Michiganista, Illi-
noisista, Wisconsinista, New
Yorkista ja Canadasta. Enem-
mistö vieraista tuli neljästä
Ohion seurakunnasta, Conne-
autista, Ashtabulasta, Fairpor-
tista ja Warrenista.

Camp Luther ja osallistuvat
seurakunnat ovat suomalaisten
perustamia. Camp Luther
leiri viettää viidenkymmenen
toimikautensa juhliä. Seura-
kunnat ovat sata vuotta nuo-
ria.

Suomi Konferenssin toimin-
ta nostaa edelleen suomalaisten
imagekuvan esiin suuren
Amerikan ev. luteril. kirkkokun-
nan (ELCA) sisäisenä järjes-
tönä.

Suomalaiskirkon perintöä

Viikon ohjelmaan kuuluivat
pastori Karlo J. Keljon ja pas-
tori Jorma Pesosen luennot,
ja rouva Eunice Keljon musiik-
kiharrastus. Teologiapäivänä,

perjantaina, pastori Keljo lu-
ennoi englanniksi pappeus-
toiminnasta suomalaisten kä-
sityksen mukaan. Tri Ray-
mond Wargelinin luennon e-
vankelioimisesta luki pastori
Wayne Niemi

Perjantai-illasta sunnuntai-
hin oli suomenkielinen ohjel-
ma, jossa saarnasivat pastorit
Henry Aukee, Duluthista;
Markku Suokonaution Toron-
tosta; Päiviö Tarjamo New
Yorkista; Olaf Rankinen South
Rangesta; Pentti Mäki Lake
Worthista; Antti Lepistö De-
Kalbista ja tohtorit Rodger
Foltz Waukeganista ja Bern-
hard Hillilä Valparaisosta.

Juontajina toimivat pastori
Wayne Niemi Fairportista; Mr.
Andrew Kesätie Conneautista;
Mrs. Isabel Mäki Ashtabu-
lasta; pastorit Richard Bowen
Conneautista ja Oliver Hall-
berg Jeffersonista Ohiota,
sekä Mrs. Wilbert (Irma) Hill
Fairportista.

Good Shepherd Lutheran
seurakunnan kikossa Conne-
autissa pidettiin kahdet juma-
lanpalvelukset.

Camp Luther suomalaisperintöä

Camp Lutherin ravintola, a-
sunnot, sauna, uimala, kappeli

ja leirikeskus henkilöstöineen
palvelivat vieraita. Se on pal-
vellut kirkkoväkeä 50 vuotta,
nykyisellä paikalla 34 vuotta
ja edellisellä paikalla lähem-
pää Ashtabulan kaupunkia 16
vuotta.

Kuluneet 27 vuotta leiri on
ollut yhtyneen Amerikan ev.
luteril. kirkkokunnan hallin-
non alainen.

Suomalainen perheleiriviik-
ko on edelleen perinnöllinen.
Ensikesän 1990 leiristä teh-
tiin jo ilmoituksia.

SK:n edustajien ja pappien kokous

Lauantaina pidettiin seura-
kuntien edustajien ja pappien
kokous. Todettiin, että uuden
ELCA-kirkkokunnan sisällä
eurooppalaisten kielikonfer-
renssit, suomalaisten yksi
neljästä, edelleen toimii.

Vaikka toiminta suomenkie-
lellä vähenee vuosivuodelta,
perinteellinen kirkollinen kult-
tuuriharrastus jatkuu. Monilla
paikkakunnilla missä ennen
oli suomalaisten perustamia
seurakuntia, kirkkointressit
jatkuivat muuttuneena tai sam-
muneena.

Suomi konferenssi pyrkii
pysymään elossa ja hoita-

maan suomalaisten kirkkope-
rinnön viljelemistä. Tämän
saavuttamiseksi pidetään lä-
heistä yhteyttä Suomen Kirk-
koon ja samalla Canadassa
toimivaan Suomi Konferens-
siin.

Suunnittelut kuultiin, miten
ensi vuonna 1990 FinnFest -
juhlan mukana aiotaan sa-
moina päivinä viettää Suomi
Synodin ja Konferenssin 100-
vuotisjuhlia. FinnFest -juhlat
kokoontuvat 26 - 29. heinä-
kuuta 1990 Suomi Collegen
isännöimänä Hancockissa
Michiganissa.

Suomi Konferenssin halli-
tukseen valittiin entiset vir-
kailijat: past. Olaf Rankinen
presidentiksi; past. Henry Au-
kee sihteeriksi; ja Mrs. Sigrid
Lassila rahastonhoitajaksi.
Heidät asetti virkoihinsa past.
Karlo Keljo. Past. Wayne Nie-
mi on varapresidentti ja Mr.
Calvin Niemi lisäjäsen. Alue
konferenssin johtavat pastorit
ovat myös hallituksessa mu-
kana.

Tyydyttävät raportit SK:n
toiminnasta kuultiin. Rahalli-
set asiat hyväksyttiin. Vuosi-
kirja 1990 aiotaan julkaista.
Canadian konferenssi julkai-
see kuukausilehteä, *Isien Us-*

ko levitettäväksi molempiin
konferensseihin.

Suhteet Suomen kirkkoon
ovat vahvistuneet, kun piispa
Paavo Kortekangas vieraili v.
1988 ja pastori Ilkka Mäkelä v.
1989, molemmat edustivat
täällä Ulkomaanasianjaoston
suhteita ja työtä. Ensi vuoden
1990 juhliin odotetaan piis-
pan vierailua Suomesta.

E. Olaf Rankinen
South Range, MI

Suomalaisnimi kongressin listoilla

Äskettäin virkaansa valittu
republikaaninen Ilena Ros-
Lehtinen Floridan 18.:sta
vaalipiiristä on ensimmäinen
kansallisella tasolla toimiva
politiikko, jolla on suomalai-
nen sukunimi.

Edustajainhuoneen uusin jä-
sen on kuubalainen sukujuu-
riltaan, mutta on naimisissa
suomalaissukuisen asianaja-
jan Steve Lehtisen kanssa.

Ros-Lehtinen voitti prosen-
tein 52-48 demokraattisen
vastustajansa Miamiassa pide-
tyissä täytevaaleissa Calude
Pepperin jättäessä virkansa.

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.
8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja
sunnuntaina klo 12 haali avoimna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoimna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia
voileipiä riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Urheilua

Vuoden 1996 olympiaehdokkaat esittäytyivät KOK:lle

Ateenan väitteet närästivät muita hakijoita

Vuoden 1996 kesäolympia-kisoja tavoittelevien kaupunkien edustajat joutuivat sanaharkkaan kansainvälisen olympiakomitean kongressin yhteydessä San Juanissa Puerto Ricossa. Ateena väitti olevansa itseoikeutettu vuoden 1996 kisojen isäntä ja sitä muut anojat eivät sulattaneet.

Ateena vetosi jälleen siihen, että sillä on oikeus järjestää vuonna 1896 Ateenassa pi-

dettyjen ensimmäisten nykyaikaisten olympiakisojen satavuotisjuhlakisat. "Tunnettu me vahvasti, että meillä on oikeus järjestää vuoden 1996 kisat. Olemme sen velkaa historialle", Kreikan terveysministeri Miltiadis Evert sanoi San Juanissa järjestetyssä Ateenan olympiaisännyyden esitelytilaisuudessa.

Muiden isäntäehdokkaiden, USA:n Atlantan, Englannin

Manchesterin, Australian Melbournen ja Kanadan Toronton, edustajat olivat eri mieltä.

Ateena ei halua lohdutuspalkintoja

Terveysministeri Evert, joka on entinen Ateenan pormestari, painotti kaupungin ainutlaatuisia siteitä olympialiikkeeseen.

"Urheilulaitoksia, jotka tarvitsemme vuoden 1991 Välimeren kisojen järjestämiseksi, on jo 70 prosenttia valmiina", Evert painotti. Välimeren kisat ovat eräänlaiset pienoisharjoitukset olympiakisojen koneistolle.

Evertin mukaan kaikki Kreikan puolueet ovat edellen olympia-ajatuksen takana.

Evert hylkäsi ajatukset, että Ateena saisi lohdutukseen jotkut isot kansainväliset kilpailut, jos olympiaisännönsä menee sivuun.

"Haluamme olympiakisoja emmekä mitään lohdutuspalkintoja."

Ateenalaisten propaganda-filmissä kaupungin hyvyttä todisti mm. aitaluoksija Roger Kingdom. Hän on kotoisin georgialaisesta pikkukaupungista aivan toisen isäntäehdokkaan Atlantan läheltä. Yhteensattuma nosti ironisia hymyjä Atlantan edustajien kasvoille.

Atlanta rikkain hakijoista

Atlantan etuja esitellyt musta pormestari Andrew Young painotti kaupunkinsa rodullista vaihtelevuutta. "Olemme luoneet ilmapiirin, joka heijastelee pienoiskoossa koko maailman erilaisuutta", hän kehaisi.

Young kertoi Atlantan nopeasta kehityksestä. Vain 50 vuodessa kaupunki on nousut köyhyydestä yhdeksi USA:n rikkaimmista kaupungeista. Rikkauten myötä myös urheilulaitoksia on rakennettu tiiviissä tahdissa. Youngin mukaan vain yleisurheilu, uinti ja pyöräily tarvitsivat enää omat olympiataisoiset suorituspaikkansa.

"Olemme nuori kaupunki, joka alkaa vasta löytää itseään. Tarvitsemme olympiakisoja nuorisomme takia. Olympialaiset saivat materiaaliin ja itsekkäisiin arvoihin tottuneet nuoremme ymmärtämään taas yhteistyön merkityksen. Haluamme luoda uuden ihmisen uudelle vuosikaudelle", Young maalaili.

Manchester vetosi perinteisiin

Ateenan tapaan myös Manchester vetosi perinteisiin. Britannian olympiakomitean puheenjohtaja sir Arthur Gold painotti, että Englanti, joka on itse järjestänyt kahdet kisat (Lontoo 1908 ja 1948), on ottanut osaa kaikkiin olympiakisoihin niin kesä- kuin talvikisoihin. Goldin mukaan maan olympiakomitea on aina tukenut kansainvälistä olympialiikettä, jopa omaa pääminis-

teriään vastaan kuten 1980, jolloin valtaosa englantilaisia urheilijoita lähti Moskovan olympiakisoihin vastoin pääministeri Margaret Thatcherin boikottikantaa.

Melbournessa lyhyet välimatkat

KOK:n hallituksen australialainen jäsen Kevan Gosper heitti piikin Ateenan suuntaan. "Millään kaupungilla ei ole yksinoikeutta kisoihin. Olympialiikkeen ideana on järjestää kisoja vuorotellen maapallon joka kulmalla."

Melbourne piti valttinaan lyhyitä välimatkoja. Kahta lukuunottamatta kaikki lajit käytiin läpimitaltaan kuuden kilometrin kokoisella alueella. Uusia suorituspaiikkoja olisi rakennettava vain kolmelle lajille: uinnille, koripalloilulle ja pyöräilylle.

Skydome Toronton ylpeys

Toronto painotti myös tarvittavan rakentamisen vähäisyyttä. Kaupungin ylpeys on vastikään valmistunut jättiläismäinen Skydome-stadion, jonka katto voidaan siirtää syrjään tarvittaessa. Myös Toronto luki edukseen monituisuuden Atlantan tapaan. Sen edustajat väittivät kaupungin olevan etnisesti monipuolisin koko maailmassa.

Syksyn ensimmäiset jääkiekko-maaottelut

Suomen kiekkoleijonat ovat pelanneet syksyn ensimmäiset maaottelut harjoitusleirillään Italiassa isäntämaata vastaan.

Ensimmäisen ottelun voitti Suomi maalein 6-4. Joukkueet kohtaavat vielä kaksi kertaa harjoitusleirin kuluessa.

Kurdipakolaisia Suomeen

Suomi vastaanottaa tämän vuoden puolella vielä 160 kurdipakolaista Iranista ja Irakista.

Asian on esittänyt sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö on ollut esitykselle myönteinen.

Tämän vuoden huhti-toukokuussa valtioneuvosto vahvisti vuoden pakolaissiintöksi 500 pakolaista ja jätti ministeriöiden tehtäväksi päättää, mistä pakolaiset tulevat.

Työväen Akatemian vuosikurssilaisia 1942-43 läksykirjojensa äärellä.

Kansanopiston historiaa

Suomen ensimmäinen kansanopisto oli vuonna 1898 perustettu suomenkielinen Kangasalan kansanopisto, jonka johtajana toimi Sofia Hagman ja joka oli tarkoitettu nuorten naisten sivistystoiminnan nostamiseksi.

Samana vuonna perustettiin myös ensimmäinen ruotsinkielinen opisto Porvooseen. Se oli tarkoitettu sekä tytöille että pojille. Ennen Suomen itsenäistymistä maassa oli yli neljäkymmentä kansanopistoa.

Ensimmäisiä kansanopistoja kutsuttiin kansanopistolaitoksen tanskalaisen isän mukaan grundtvigilaisiksi, eivätkä ne dustaneet mitään aatesuuntaa. Vasta vuonna 1924 annettu kansanopistolaki antoi eri aatesuuntien edustajille mahdollisuuden perustaa omia opistojaan.

Näin syntyi suuri joukko herätysliikkeiden omistamia kristillisiä kansanopistoja sekä ensimmäinen yhteiskunnallinen opisto Työväen Akatemia Kauniaisissa.

Kansanopistojen tehtävää ja tarpeellisuudesta on keskusteltu niiden syntyvaiheista lähtien. Kansanopistotoiminnan peruslähtökohdat, sen aatteellinen ja toiminnallinen vapaus ovat aiheuttaneet epäilyjä opetuksen tasosta.

Toisaalta sama vapaus on ollut voima: yhteiskunnallisen tilanteen muuttuessa ja koululaitoksen kehittyessä kansanopistot ovat pystyneet muuttamaan opetustaan ajan tärepiden mukaan.

Kuolleita

Charles Hutney

WESTBABYLON, NY - Charles Hutney, 77, 301 12th St., kuoli yllättäen kotonaan syysk. 10, 1989.

Hän oli syntynyt huhtik. 2, 1912 New York Cityssä ja työskenteli ennen eläkevuosiaan proomun kapteenina.

Yhdessä vaimonsa Fay (Puutonen) Hutneyn kanssa edesmenneellä oli tapana lomailla Three Acres Parkissa.

Kaipaamaan jäi vaimo lisäksi kolme tytärtä, Dianna Miller, Judith Gentner ja Ilona Piccininni; viisi lastenlasta ja yksi lapsenlapsen lapsi.

Hautaaminen tapahtui Pine-lawn hautausmaahan Pine-lawn, Long Islandilla.

Karl Oskar Nyman

ASHBURNHAM, MA - Karl Oskar Nyman, 93, Ashby Road, kuoli syysk. 11, 1989 Nyack Manor hoitokodissa Nyack, NY:ssä.

Hän oli syntynyt Terijoella

Suomessa Osakr ja Mary (Jelt) Nymanin poikana ja saapui Yhdysvaltoihin 1900 ja muutti neljä vuotta myöhemmin Ashburnhamiin.

Edesmennyt omisti Nymannin karjafarmin.

Kaipaamaan jäi sisko Mary N. McDonough, Fresno, CA; sekä joukko siarusten lapsia lapsineen.

Hautaustoimisto Bosk, 85 Blossom St., Fitchburg, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui New hautausmaahan.

Jorma Snellman

FITCHBURG, MA - Jorma Snellman, 80, 29 Merriam Parkway, kuoli syysk. 14, 1989 Burbankin sairaalassa.

Hän oli syntynyt maalisk. 30, 1909 Suomessa David A. ja Ellen (Stenbäck) Snellmanin poikana ja asui Fitchburgissa useita vuosia.

Edesmennyt oli lihanleikkaajana entisessä Co-op supermarketissa. Sen suljettua hän työskenteli Simonds Saw & Steel Co:n palveluksessa kunnes jäi eläkkeelle 1971.

Kaipaamaan jäi vaimo Ilma (Koski) Snellman; tytär Barbara Martines, Fitchburg; seitsemän lastenlasta ja yhdeksän lastenlasten lasta.

Toinen tytär Betty Hughes kuoli 1917.

Boskin hautausustoimisto, 85 Blossom St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR R. NORGREN

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Itu ja tarjolla 1/11

"Hän sanoi hänelle kolmannen kerran: 'Simon, Johannesen poika, olenko minä sinulle rakas?'..." (Joh. 21:17)

Oletko koskaan ajatellut mitä meidän rakkaudemme tarkoittaa Jumalalle? Kyllä me paljon ajattelemme sitä, mitä Jumalan rakkaus tarkoittaa meille. Mutta entäs päinvastoin? Jeesus kysyi Pietarilta (Simonilta) 'Olenko minä sinulle rakas?' Ihmeellistä. Ajattele, Jumala kaipaa ihmisen rakkautta. Jumala haluaa todellista, elävää rakkaussuhdetta meihin, ihmisiin.

Jumala tietää kaiken rakkaudesta. Hän haluaa syvää, tyydyttävää, vilpittöntä ja kestävää rakkaussuhdetta meihin. Meidän on joskus vaikea käsittää, että Jumala todella haluaa meidän rakkauttamme. Mutta totuus on, että Jumala haluaa läheisempää suhdetta meihin kuin aviopuolisoilla - parhaimmillaan - on keskenänsä. Ehkä kaikkein kuvaavin suhde Jumalan ja ihmisen välillä tässä yhteydessä, ja jonka me voimme ymmärtää, on se aika jonka Adam ja Eeva viettivät paratiisissa... He olivat alasti Jumalansa edessä. Ei ollut syntiä, ei syyllisyyttä. Jumalan ja ihmisen välinen suhde oli puhdasta ja avointa rakkautta.

Sitten tuli synti, ja ihminen lankesi. Hän huomasi olevansa alasti ja häpesi. Mitä Jumalateki? Hän verhosi heidät. Viaton eläin vuodatti verensä, ja Jumala otti eläimen nahan, ja verhosi ihmiset sillä. Jumalan rakkaus ihmiseen jatkui, mutta hän ei voinut katsoa syntiä. Jumala puki ihmisen. Vielä tänäänkin Jumala pukee ihmisen. Kuinka? Jeesuksen Kristuksen vanhurskaudella. Ei kukaan ihminen voi olla Jumalan edessä ilman Jeesuksen Kristuksen vanhurskautta. Jeesus vuodatti verensä ristillä, ja lunasti ihmiset. Uskon kautta Jeesukseen me saamme lahjaksi vanhurskauden puvun. Tämä puku sallii meidän jälleen asua ja elää Jumalan yhteydessä. Kiitos Jumalalle hänen suuresta armostansa.

Onko Jeesus sinulle rakas? Sinun vastauksesi tähän kysymykseen paljastaa sinut Jumalan edessä. Rakkaus Jeesukseen osoitetaan sillä, että me annamme Jeesukelle elämämme, ehdoita. Voitko vastata tähän kysymykseen niinkuin Pietari kun hän vastasi Jeesukselle, "Herra, sinä tiedät kaikki; sinä tiedät, että olet minulle rakas." (Joh. 21:17)

Jumala on periaatteen Jumala, rakkaudessaakin. Rakkaussuhteessamme Jeesukseen on kysymyksessä kolmesta tärkeästä, periaatteellisesta asiasta. Ensimmäinen on tämä: Rakkaus Jeesukseen perustuu todellisen vallinnan mahdollisuuteen. Ei kukaan vaadi (pakota) sinua rakastamaan Jeesusta. Sinun valintasi rakastaa häntä on vapaaehtoinen asia. Sinä voit rakastaa Jeesusta, jos sinun sydämeesi on vuodatettu Jumalan rakkaus Pyhän Hengen kautta. (Ro. 5:5; I Joh. 4:19)

Sanassaan Jumala yksinkertaisesti ILMOITTAA meille kaikki valintamme mahdollisuudet. Me valitsemme. Mikä etuoikeus! Mikä vastuu! Jos et ole vielä uudestisyntynyt Jumalan suunnitelman mukaisesti, mene Jeesuksen luo; saat silloin Pyhän Hengen sydämeesi, ja Jumalan rakkauden. Voit sitten rakastaa - vapaaehtoisesti. Voit rakastaa Jeesusta, jos tahdot.

Toinen periaate on tämä: Rakkaus Jeesukseen tapahtuu todellisen vaihtoehdon edessä. JEESEKSELLÄ ON TODELLISIA KILPAILIJOITA SINUN SYDÄMESTÄSI. Monet kilpailijat ovat hyvin voimakkaita: Oma minä, halu olla niinkuin Jumala (esim. Adam ja Eeva), maailma ja sen korusrikkaudet, kulttuurikunniat, monet muut epäjumalat.

Voitko asettaa Jeesuksen yli kaikkien näiden asioiden? Onko Jeesus sinulle rakas? Tutki sydäntäsi. Onko siellä Jeesuksen kilpailijoita? Kuinka valitset? Kun valitset Jeesuksen, voi olla että menetät lunnollisella tasolla jotakin - kilpailijat häviävät. Mutta Jeesuksessa saat jotain paljon parempaa nyt jo, ja tulevaisuudessa sielusi pelastuksen.

Kolmas periaate: kun me todella rakastamme Jeesusta, ja elämme rakkaudemme todeksi maailmassa tottelevaisuuden kautta, me joudumme usein vainon ja ahdistuksen kohteiksi... Katso mitä Pietari kirjoittaa, "Rakkaani, alkää oudoksua sitä hellettä, jossa olette ja joka on teille koetukseksi, ikäänkuin teille tapahtuisi jotain outoa, vaan iloitkaa..." (I Pit. 4:12,13)

Oletko koskaan kokenut

vainoa, ahdistusta Jeesuksen tähden? Rakastatko sinä Jeesusta. Kun me vapaaehtoisesti valitsemme Jeesuksen rakkaudemme kohteeksi, olemme hänelle uskollisia kuolemaan asti, niin JUMALA TULEE KUNNIOITETUKSI. Ystävä, sinun rakkaudellasi on suuri merkitys Jumalalle. Hän halajaa sitä. Eikö Jumala ansaitse meidän rakkaudemme: todellisen, vilpittömän, kestävän ja uskollisen rakkaudemme?

Suomalaisille oma koulu Tukholmaan

Ruotsin suomalaisyhdistysten liitto aloittaa ensi syksynä Tukholmassa oman suomalaisen koulun. Ruotsin kouluhallitus hyväksyi liiton suunnitelman äskettäin, ja Tukholman koululautakunta päätti etsiä sopivat tilat.

Puolueista sosiaalidemokraatit suhtautuivat varauksellisesti suomalaishouluun, mutta muut ryhmittymät vasemmistopuolue kommunistien johdolla ajoivat päätöksen läpi lautakunnassa.

Koulua puolustaneet poliitikot korostivat suomalaisten asemaa Tukholman ylivoimaisesti suurimpana siirtolaisryhmänä ja heidän panostaan kaupungin kehityksessä.

Suomalaisyhdistysten liitto on ilmoittanut tyytyvänsä aluksi myös väliaikaiseen tilaratkaisuun. Liiton aikomuksena on aloittaa ensi syksynä yksi ensimmäinen luokka ja vähitellen perustaa yhdeksän luokkaa-astetta käsittävä peruskoulu. Kouluhanke on ollut vireillä vajaat kaksi vuotta.

Kysymys koulun rahoituksesta on edelleen auki, mutta opettajien saaminen ei ole liiton edustajan Matti Korhosen mukaan mikään ongelma.

Karjala ei kaupan

Neuvostoliitto on puuttunut virallisesti Suomessa esiintyneeseen Karjala-keskusteluun ilmoittamalla, että alueet eivät ole kaupan.

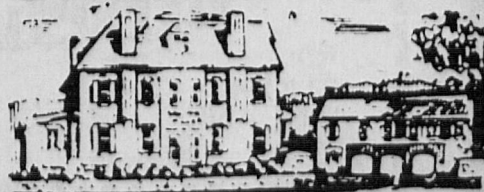
Suomessa on eräissä puheenvuoroissa esitetty sodassa luovutettujen alueiden ostamista Neuvostoliitosta.

Neuvostoliiton ulkoministeriön tiedottaja ilmoitti kirjallisesti, että maita ei myydä ja että rajojen on pysyttävä loukaamattomina.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

The Finnish-American

RAIVAAJA

HELSINKI - A new museum opened in Helsinki this summer. The Työväenasuntomuseo, located at Kirstinkuja 4, shows how workingclass families lived during each decade from 1910 to 1980. There are 10 period rooms on exhibit. The one shown above dates from the 1910's.

'Ariel' in New York

NEW YORK, NY - Acclaimed Finnish film director Aki Kaurismäki makes his New York Film Festival debut with *Ariel*, an off-beat romance of an unemployed miner from Lapland who heads to a less than hospitable Helsinki and settles down with a meter maid.

He tumbles through a string of adventures which land him in jail and then out again.

According to the New York Times, Kaurismäki "handles it all with just the right combination of poetic realism and black comedy."

Ariel will be shown on Sunday, Sept. 24, at 4:30 p.m. and Monday, Sept. 25, at 6:15 p.m., at the Alice Tully Hall, Lincoln Center.

Tickets are available at the Alice Tully Hall Box Office (Mon-Sat 11 am-6 pm; Sun 12 noon-6 pm), tel. (212) 362-1911.

You may also charge tickets to a major credit card by calling CENTER-CHARGE at (212) 874-6770 (Mon-Sat 10 am-8 pm; Sun 12 noon - 8 pm).

The cast of *Ariel* includes Turo Pajala, Susanna Haavisto, Matti Pellonpää, Eetu Hilkamo and Esko Salminen.

Direction and script is by Aki Kaurismäki with production by Aki Kaurismäki/Villealfa Filmproductions OY.

Photography is by Timo Salminen; sound, Jouko Lumme; editing, Raija Talvio; and set design, Risto Karhula.

Ariel was released in Finland in October 1988.

1989 Nordic stamps feature national costumes

HELSINKI - Following a joint decision of the postal administrations of the Nordic countries to issue stamps with a common theme about every third year, the General Directorate of the Posts and Telecommunications released two stamps in April featuring national costumes.

On the same day the other participating administrations in Denmark, Iceland, Norway and Sweden also issued two stamps with national costumes as their common theme.

National costumes are based on the traditional festive dress of the peasantry as worn in the days before the introduction of modern clothing.

The designs of the national

costumes cannot be considered to derive from pure imagination: they have been made on the basis of the dress that was characteristic of a certain region.

As the regional costumes were disappearing in the latter half of the 19th century, people in various European countries took an interest in them. On the basis of the old models they began to make costumes for festive purposes. This interest in national costumes first arose among the educated, but in the course of the years it became more widespread.

In the other Nordic countries, national costumes based on old folk dress have been used a-

bout as long as in Finland.

Particularly in the 1970s and 1980s the costumes have attracted great interest, supported by researchers in the field with the objective of preserving the traditional models.

Since 1978 the Nordic national costume councils, which guide and supervise the use and manufacturing of the costumes, have been cooperating in the acquisition of rare materials, production of patterns and instructions, and arranging courses.

The national costumes in the Nordic countries share some general characteristics: the use of bright colors and such materials as wool and linen.

An ageless choice for festive occasions, the national costume represents the craftsmanship and sense of beauty of the by-gone days.

The Nordic stamps issued in Finland depict national costumes from Veteli and Säkylä.

The FIM 1.90 stamp pictures a men's costume from Säkylä, a parish in Satakunta in southwestern Finland.

The costume consists of trousers or, in most cases, breeches made of thick chamois leather or black woolen cloth.

The breeches are accompanied by red stockings.

The bright red waistcoat with a stand-up collar has narrow white stripes. The shirt with drawn-work decorations is made of white linen.

The headdress, if worn, is either a skullcap or a crocheted cap with patterns.

The FIM 2.50 stamp shows a women's costume from Veteli, a parish in central Ostrobothnia in western Finland.

A striped multicolored skirt is characteristic of the dresses from this region.

The skirt is accompanied by a blue bodice, which has been laced across the white blouse with a broad turndown collar. The bodice has a basque at the back.

The apron is white, and the headdress is a green embroidered tykkimysy, a lace-edged cap with a hard crown.

Postimerkkikeskus
Helsinki

Men's costume from Säkylä

Women's costume from Veteli

Letter to the Editor

The Finnish Coffee booth at the Burbank Hospital Fair in Fitchburg had another successful year. We are again impressed by the generosity, dedication, enthusiasm & hard work of so many individuals. All deserve praise for their contributions.

We especially want to thank Erik Andersen of Andersen Import Services for the generous donation of fine Finnish coffee by Paulig imported from Finland to serve at the booth.

In addition we thank the Old Mill Restaurant & Johnson's Poultry Farm for their generosity.

Thank you all so very much.
Lloyd & Joyce Hannula

Finnish American Club of Rutland (F.T.S.S.)

RUTLAND, MASS - The Finnish American Club of Rutland (FTSS) will hold its next meeting tomorrow at Sovittaja.

At 6:30 p.m. there will be a pot luck supper with A-K bringing hot dishes and L-Z cold dishes. Hostesses are Lil Knipe, Bea Oja and Nancy Austin.

The meeting will be at 7:30 p.m.. After the meeting, Elmer and Miriam Suonu will show slides and talk about their trip out West and FinnFest '89.

Busy August

On July 31 we entertained the SAAB Basketball Team from Uusikaupunki, Finland, at the Park. Though we had only three days notice, everything went well.

The 16 men came for supper and sauna on their one free night in the area.

75 members and friends were on hand to show them the American version of Finnish hospitality.

Thanks to Warren and Barbara Fuller and Eva and Henry Hirvi for heating their lakeside saunas for the team.

The 24-foot table was loaded with every imaginable food. The Finnish team, typically quiet and reserved, was not shy at the table. Hard to determine who was happier, the team eating or the hostesses who watched their

food disappear.

Nice evening, ended too soon, team was exhausted.

August 1 and 2 a large group of members and friends went to the Worcester Centrum to cheer the team as they played against the Worcester Counts. Both evenings' games were close.

Unfortunately, both games ended before the Finns had a chance to win.

We said our goodbyes and wished them well on the rest of their American tour.

Our annual barbeque on Aug. 20 was most successful.

We served 420 - one more than last year. Profit was excellent. Thanks to everyone who helped.

The raffle to benefit the scholarship fund had more prizes than ever. Profit from raffle was up.

We awarded five \$300 scholarships. Recipients were Eric Joki, Ryan Hogan, Linda Lamothe, Roger Heiniluoma, and Mark Wiinikka.

Each of the recipients chose a number and Eric got number one making him the recipient of the 100th scholarship our club has given. We now have given 104 scholarships for a total of \$21,300. Not bad by any yardstick.

Also interesting to note that three of our recipients are fourth generation of old Sovittaja families.

Thanks to Grace Anderson, Barbara Fuller, and Katy Heiniluoma for hosting our July meeting.

Thanks to the following dance committees for past and future service.

August 12 - Nils Lundin: Elmer & Miriam Suonu, Bea & George Oja, Helen & Bill Con-

way, Irene & Vincent Herman-son, Gloria Kauppila and Evelyn Anderson.

August 26 - Bert Stromholm: Bill & Helmi Lehtola, Tyyne & Ed Mattson, Anna & Peter Brandt, Karen Hakala, Kay Hurley, Voito Johnson, and Joy & Bob Anderson.

Sept. 16 - Kurt Bischoff: Warren & Barbara Fuller, Dave & Alice Salmonson, Hazel Pearson, Irene Craig, and Barbara Evans.

Sept. 23 - Kurt Bischoff: Dave & Sue Johnson, Ingmar & Anita Gran, Ray & Virginia Kimball,

Andy & Grace Anderson, Arne & Helmi Salo.

Thanks also to Ruth Salmi and Viola Laukkanen for filling in on July committees.

Our own Helmi Salo will be demonstrating weaving at the Gardner Visitors Center this fall during a series of events on Finnish American life arranged by Betsy Hannula, the center's director.

Annual meeting date will be announced at the Sept. 21 meeting.

Christmas Party will be FRIDAY, November 24, at Maironis

Park.

Annual Christmas Memorial Service will be Sunday, December 3, at 4 p.m. at the Rutland Congregational Church.

More information on the above later.

Now that our summer schedule is drawing to a close we need to begin planning for next year, the 100th ANNIVERSARY of SOVITTAJA.

Very few ethnic organizations ever reach that milestone. We have cause for celebration.

Barry & Katy

Members of the SAAB basketball team from Uusikaupunki, Finland, pose for a photo outside the Finnish American Club of Rutland hall at Sovittaja Park.

Photo: Eva Hirvi

Letter to the Editor

I enjoyed meeting you several weeks ago at the presentation of "Talkootanssit."

Altho the sound should have been amplified and the auditorium air-conditioned, the musical theatre was fun to watch, especially the dancing.

The music was pleasing - I enjoyed the accordion particularly, having played one years ago.

Your Sept. 6 issue of RAIVAAJA was particularly good.

The story on the Finn-American Society of Dallas/Ft. Worth reminded me that a similar club is long overdue in San Antonio! We do have quite a few Finns.

The "PIRJO" story by Marja Urponen was of particular interest to my wife, Mary, who has quite a few Marimekko garments!

She should have given addresses of the PIRJO stores in NYC and Boston so potential customers could visit there.

I worked for RAIVAAJA as a paper carrier while attending public school around 1932-35; then as a mailing clerk, part time, while attending Fitchburg State College, in 1939-42 (grad. class of '43).

Your present "condensed" RAIVAAJA with its ENGLISH section is very readable and well-executed. Keep up the excellent journalistic level!

Sincerely,
Eino O. Hakala
San Antonio, TX

Editor's note: Thank you very much for your letter and kind words.

We don't have the addresses for the PIRJO stores, but here are the phone numbers:

NEW YORK - 212-608-5796
BOSTON - 617-742-4913
CAMBRIDGE - 617-868-3211

'Fantasy in Paper' wins awards

The video program "Fantasy in Paper" produced by the Finnish paper company Kymi has met with unprecedented success in both national and inter-

national film competitions. It has already won two gold medals and several special awards.

The video was made to celebrate Kymi's latest fine paper

machine and its new products.

The star of the video is the well-known Finnish choreographer and dancer Jorma Uotinen.

By combining dance, cinematic effects and music the video portrays the seven main characteristics of Kymi's entire output: high technology, efficiency, speed, availability, large scale production, top quality and the beauty of paper.

"Fantasy in Paper" was devised by Jorma Uotinen in collaboration with Eero Niinikoski from Kymi, Markku Ruokanen and Mikko Tarvonen from the Konsepti Advertising Agency, and Russell Smith who wrote the final manuscript and was responsible for the direction.

The actual filming was done by Richard Stanley, the special lighting was designed by EKKU Peltomäki and the music composed by Serge Aubry.

The dancers were dressed in paper costumes designed and made by Susanna Laurola and Birgit Lindholm. The producer of the video was Pirjo Airaksi-

Jorma Uotinen

Turn to Paper page 10

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Fitchburg, Mass.

On Sunday, October 1, at 8 p.m., the students of the Miriam Casassa Voice Studio will perform in recital at the McKay Campus School of Fitchburg State College.

Featured are Irene Hales, who performed at the Kalevala Day program earlier this year, and Janet Tuiskula, who performed at the 82nd annual Summer Festival last year, and at the 1988 National Convention of the Knights & Ladies of Kaleva.

The evening's program offers a well-rounded selection of pop-

ular classics and musical comedy pieces.

Casassa, a soprano whose theatrical and musical beginnings were in the Fitchburg area, opened her voice studio after her retirement from the concert stage.

Although no longer performing herself, Casassa teaches her students the method she herself learned from Maestro Enrico Rosatti.

For more information and advance ticket sales, contact Janet Tuiskula in Fitchburg at 343-4279.

Kalenteri

CALIFORNIA

Sept. 23 - Harvest Moon Dance, Finnish American Home Association, Sonoma.

CONNECTICUT

Oct. 2 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.

Oct. 5 - Finnish American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Canterbury.

Oct. 7 - Finnish American Heritage Society's Second Annual Banquet, Tamarack Lodge, Voluntown. Cocktails at 6 pm, dinner 7 pm, followed by program, raffle, and dancing to Stromholm and Autio. Guest speaker Finnish Vice Consul Helena Kokkanen from New York. Ticket (\$20 per person) reservations: Tamarack Lodge (203) 376-0224 or Eila Mäkipuro (203) 423-3854.

MASSACHUSETTS

Sept. 21 - Finnish American Club of Rutland meeting, 7:30 pm, Sovittaja Park, Demond Pond, Finn Park Rd, Rutland. Program: Elmer & Miriam Suonu with slides of their trip out west and FinnFest '89.

Sept. 23 - Fall fair & supper, Uljas Koitto Camp, Suomi Rd, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Dori Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Rutland. Music by Kurt Bischoff. Sponsored by Finnish American Club of Rutland (FTSS).

Sept. 24 - Annual Kaleva Smorgasbord, noon-1:30 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. Adults \$5.95; children \$2. Sponsored by Knights & Ladies of Kaleva.

Sept. 25 - Kaleva Finnish Language Courses, 7-9 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Still time to sign up!
- Finnish Memorial Library open, 7:30-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

Sept. 26 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

Sept. 30 - Finnish Festival, 1:30-3 pm, Gardner Heritage State Park Visitors' Center, 26 Lake St, Gardner. Opening of the exhibit "Finnish traditions." Revontulet and Kuutamot folk dancers, accordionists, kantele, traditional foods.

- Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Oct. 2 - Finnish Memorial Library open, 7:30 pm-9:30 pm, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

Oct. 3 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.

Oct. 7 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

MINNESOTA

Through Oct. 29 - "The Language of Wood" exhibition, Bell Museum of Natural History, University of Minnesota, 10 Church St SE, Minneapolis. Tel.: (612) 624-3898. Designed by Prof. Juhani Pallasmaa, the exhibition presents the use and impact of wood in Finnish design, sculpture and architecture.

Oct. 3 - Finnish language classes start at Anawatin Community School, 256 Upton Ave S, Minneapolis. Taught by Tuulikki Sinks. Further info: 627-3169.

NEW YORK

Sept. 8 - Oct 18 - "Finnish Visions," exhibition of oils and drawings by Kirsti Muinonen, American-Scandinavian Foundation Gallery, 127 East 73rd St, New York. Hours M-F, 10-5; Sat., 12-5.

Sept. 24 - Finnish film *Ariel*, 4:30 pm, Alice Tully Hall, Lincoln Center, New York. Directed by Aki Kaurismäki. Tickets: Alice Tully Hall box office, tel. (212) 362-1911. Feature of the 27th N. Y. Film Festival.

Sept. 25 - Finnish film *Ariel*, 6:15 pm, Alice Tully Hall, Lincoln Center, New York.

Sept. 30 - Recital by Norwegian cellist Truls Mørk accompanied by Juhani Lagerspetz, piano, 8:30 pm, Weill Recital Hall, Carnegie Hall, New York. Ticket info: (212) 222-2433.

All programs subject to change

BOOK REVIEW

Helmi Mavis: A Finnish American Girlhood is a beautifully illustrated 200-page softcover book which I purchased from the author at FinnFest USA '89.

The book keys on the life and times of a Finnish American farm family living in Northern Minnesota in the early thirties.

My wife read the book the first day she layed her hands on it. She read from it to me during dinner and told me it was the most delightful book she has ever read. Then her mother had to read it and she agreed.

I found the book, which is about the impressions, thoughts and experiences of a Finnish American farm girl while 9-10 years old, not only delightful but also a good description of the life and times of many of our countrymen who had settled in America in the beginning of this century.

It tells about their trials and tribulations, their community life and all the delights and problems of growing up in America and the winning spirit of the Finnish people and how they adapted themselves and how they evolved to become Americans, yet retaining many of their Finnish ways.

It is better than any Oral History in its historic significance and, since it has been written by an experienced writer, it is captivating and easy to read.

HELMI MAVIS:

A FINNISH
American
GIRLHOOD

Mavis Hiltunen Biesanz in 1989.

I predict this book, when translated into the Finnish language, has a potential to become a best seller in Finland because all the people of Finland whose relatives came to America at the turn of the century will get a bird's eye view into the life and times of their relatives, told in an entertaining yet honest way by Mavis Biesanz.

The unusual charm of this book is perhaps due to the fact it is written the way it all seemed to a sensitive, bright 9-year-old. Because of this readers will i-

dentify themselves in many of the captivating episodes.

Kalevi A. Olkio

Helmi Mavis: A Finnish American Girlhood by Mavis Hiltunen Biesanz is available from RAIVAAJA.

To order, send a check for \$12.95 plus \$2.00 postage and handling (Mass. residents add an additional \$0.65 sales tax) to: RAIVAAJA, P. O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Mavis Hiltunen (second from left) and her family in 1929.

FinnFest USA '90 plans underway

HANCOCK, MI - Plans are underway and registration has begun for FinnFest USA 1990 which will be held at Suomi College.

Suomi will hold FinnFest for the second time on Thursday, July 26, through Sunday, July 29, 1990. The college last hosted FinnFest in 1985.

"We are honored to be chosen to host the festival for the second time," said Anne Jalkanen Miller, Suomi's FinnFest coordinator. "We will do our best to provide festival-goers with an outstanding event."

The theme of the 1990 ethnic celebration for Finns is "Festival of Finnish Folklife" in America.

The event will include a tori, exhibits, banquets, crafts, dance, music, drama, athletics, youth activities (including a planned rock concert and dance by a

Finnish band), and presentations on humor, occupations, Finn towns, faith, and many other topics.

The highlight of the festival will be a musical drama based on *The Kalevala*, which is being written and scored by Melvin Kangas, a musician, composer, Suomi music instructor, and internationally known player of the kantele. Kangas has studied at Suomi, the University of Michigan, and the Sibelius Academy in Helsinki.

As part of the festival, the Suomi Conference will be observing the 100th anniversary of the Suomi Synod. The Suomi Conference is the ongoing Suomi Synod interest group of the Evangelical Lutheran Church in America.

For information on registering for the festival, write to FinnFest USA '90, Suomi College,

Hancock MI 49930, or call (906) 487-7202. Suomi College

Paper

continued from page 9

nen-Smith from Video Design Oy in Helsinki.

At the world's biggest competition for industrial films and videos, "Fantasy in Paper" won the First Place Golden Camera Award in the category for company marketing programs.

It did just as well in the Finnish competition Message 89, winning the gold medal in the PR and corporate image category.

The audience also voted it the best audiovisual program in the competition. Added to this, the program took the special prizes for the best direction and filming.

The Finnish premiere of "Fantasy in Paper" was in February.

Kari ja Arja kiersivät maailman kolmessa vuodessa

Sy Dike on kotona, sananmukaisesti kotona, kun sen peräköysi nykii poijua Lautasaaren kupeessa Koivusaaressa. Aluksen kippari Kari Myyrinmaa on vanhoja lautta-saarelaisia.

Karin ja hänen elämänkumppaninsa Arja Björklundin lähimuistot liittyvät merimatkien maailman ympäri, jonka aikana tuli tutuksi 49 maata. Diken saalingissa liehui vielä viisi kohteliaisuuslippua, ylinnä Barbadosin ja sen alla Panaman, Uuden Seelannin, Sri Lankan ja Egyptin liput.

Liput kuvaavat melko tarkoin 31,000 merimailin taipaaleen, joka alkoi syyskuussa 1986 Esteponasta Espanjasta, kiersi Karibian, Panaman kanavan, Tyynen meren saarten, Aasian eteläisen rannikon, Suezin kanavan, Välimeren ja viimein Euroopan kanavien kautta Suomeen.

Noin lyhykäisyydessään. Reitti on piirretty maailmankartalle, ja siinä se näyttää yksinkertaiselta; siitä vaan ja tuonne.

Kari ja Arja myöntävät osin ajatuksen todeksi. Kari sanookin, että ihmiset sotkevat tällaisen cruising-purjehduksen vaikkapa Whitbread-kilpailuun. Kyseessä on kaksi aivan eri asiaa. Pisin yhtäjaksoinen purjehdus kesti 22 päivää, Panamasta Galapagos-saarille. Atlantin ylitys kesti 21 päivää ja Sri Lankaan purjehdittiin 17 vuorokautta. Kymmenen päivän purjehduksia oli paljon ja maissa vietettiin aikaa kunnolla, tutustuttiin eri kohteiden elämään ja his-

toriaan.

Kari ja Arja kertovat pienestä 2,500 asukkaan itsenäisestä valtiosta, Tyynen valtameren Nivestä, Fidzi-saarista, joill he osuivat juuri vallankumouksen aikoihin. Salomonin saarista "jotka ovat kauneinta Pacifiä", Papuan eteläkärjestä, missä eletään yhä kivikautta.

S/y Dike on kiinnittynyt Koivusaareen NJK:n laituriin. Kari Myyrinmaa ja Arja Björklund ovat tyhjentämässä venettään kolmen vuoden muistoista.

Ehkä joskus, ehkä ei

Molemmat vakuuttavat, että Tyynen meren alue tuli tutuksi, eikä sinne enää tarvitse välttämättä mennä uudelleen. Uusi kierto ei ole mielessä pakonomaisena, mutta jos joskus vielä kauemmaksi niin "sitten tuonne Karibialle, jonnekin Perun rannikolle ja sinne. Siellä jäi vielä paljon katsomatta."

Aurinkoisessa Koivusaaressa on turha etsiä oireita sopeutumattomuudesta. Molemmat kieltävät sellaisen jyrkästi.

"Kyllä suurin osa maailman-kiertäjistä palaa takaisin normaaliin elämään. Me tapasimme esimerkiksi IBM:n huippuinsinööriä, jotka olivat nyt puolentoista kahden vuoden purjehdukella ja aikovat palata sen jälkeen takaisin työelämään. Ei systeemistä puuta vaikka ottaisikin pienen etukäteiseläkeajan tai miten sen sanoisi", Kari sanoo.

Kari ja Arja ovat koulutukseltaan ekonomia. Molemmat jättivät työnsä lähtiesään kiertämään maapallon. Sponsoreita ei ollut eikä harkittu, vaan koko hanke rahoitettiin säästöin. Nyt on tarkoitus etsiä jälleen töitä.

Yhä useampi kiertää pallon

Maapallon kiertäminen ei enää ole vain joidenkin harvojen uskalikkojen oikeus. Dikelaisten tutustuivat hyvin noin kahteensataan kiertäjään. Maailmalla he törmäsivät myös kahteen muuhun suomalaisen venekuntaan. Lautasaaresta HSK:ltä lähtenyt

Matti ja Sirkka Rapeli ja heidän Joutsikkinsa tulivat tutuksi Tongolla, Vuosaaren Venekerhon Merilyn ja siinä purjehtineet Jussi Rajakenttä, Jouko Kaitemo ja Henrik Saarela tavattiin Australiassa.

"Yksipurjehtijoita ei ollut kuin muutama eivätkä heidän saaneet taatusti olla satamissa yksin. Joskus tuntui että sosiaalista kanssakäymistä oli vähän liikaakin", Arja kertoo.

Diken miehistö saa kierron tuntumaan aika leppoisalta puuhalta, etenkin kun koko matkan aikana ei sattunut yhtään vakavaa vastoinikäymistä ja kovin myrskykin osui kohdalle vasta Välimerellä. Siellä Kari oli ehtinyt purjehtia jo useana kesänä ennen kaukomatkaa.

Vaikka "oikein kovia tuulia" ei ollut kuin neljä kertaa, niin ilmaisu on vähän suhteellinen: tuulen nopeus nousi Tyynellä merellä helposti 17:ää metriin sekunnissa.

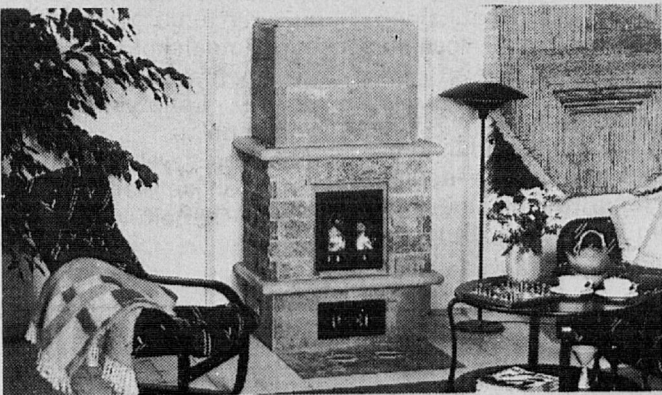
Paras apu hyvä kaveri

Kari luettelee nopeasti kolme tärkeintä edellytystä kaukomatkan onnistumiseksi. Siellä tarvitaan hyvää kaveria, kärsivällisyyttä ja rahaa. Tyynellä merellä käy rahan asemasta vaihtotavara. Dikelaisten vaihtoivat esimerkiksi t-paidoilla ja lihapurkeilla itselleen vihanneksia. Ne ovat mukana, kun summataan matkan kustannukset, noin 4,900 markkaa kuukaudessa ja siinä on mukana kaikki, jopa hotelliasumiset esimerkiksi Uudessa Seelannissa.

Dike on Eino Antinojan 1971 rakentama runsaat yhdeksän metriä pitkä S & S 6.6, toppirikin, koneellisena voimanlähteenä 13 hevosvoiman diesel. Kyseessä lienee pienin maailman kiertänyt suomalainen purjeverne.

Olli Hakkarainen (HS)

TuliKiviunitit ja rakennuskivi esillä

Seuraavissa näyttelyissä:

1. Bethlehem Agricultural Fair, Sept. 9-10, Bethlehem, CT
2. Home and Consumer Expo, Sept. 15-17, Wilmington, DE
3. Virginia State Fair, Sept. 21-Oct. 1, Richmond, VA
4. Common Ground Fair, Sept. 22-24, Common, ME
5. Fall Home and Energy Show, Sept. 22-24, Palatine, IL
6. New England Interior Design Show, Sept. 22-24, Boston, MA
7. New York State Association, Arch Show, Sept. 22-24, NY
8. Litchfield County Home Show, Sept. 29-Oct. 1, Litchfield, CT
9. Home Energy Show, Oct. 5-9, Madison, NJ
10. Building Virginia, Oct. 12-15, Richmond, VA
11. Rhode Island Fall Home Show, Oct. 13-15, Newport, RI
12. Fall New England Home Show, Oct. 18-22, Boston, MA
13. Portland Home Show, Oct. 20-22, Portland, ME
14. Center of New England Home Show, Nov. 2-5, Foxboro, MA
15. The Western New England Fall Home Show, Nov. 2-5 Springfield, MA
16. Build Boston, Nov. 15-19, Boston, MA

TuliKiviunitit on testattu ja täyttävät UL-standardit. Rakennuskivi-infoa Sweets catalog 04400/NES. Lisätietoja myös Toll free numerosta 1-800-962-3692.

TuliKivi

The New Alberene Stone Co., Inc.
P.O.Box 300, Schuylar, VA 22969 (804)831-2228

On aika laskea kohteliaisuusliput. Dike kävi 49 maassa.

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita!

★

Burbankin sairaala tarjoaa vapaaehtoistyötä kaikille 14 vuotta täyttäneille tai sitä vanhemmille henkilöille.

Osanottajilla on tilaisuus oppia uutta, voida seurustella mielenkiintoisten ihmisten kanssa ja mikä parasta, saada henkilökohtaisesti kokea vapaaehtoistyön merkitys.

Lisätietoja saa ottamalla yhteyden sairaalan vapaaehtoispalveluun soittamalla numeroon 343-5458.

★

Suomen kieltä opetetaan maanantaisin syysk. 18 - marrask. 20 päivinä klo 7 - 9 illalla Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Opetusta kolmella tasolla.

★

Tanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, syysk. 23. p:nä klo 8-12 yöllä. Kurt Bischoff takaa tahdin. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syysk. 23. p:nä klo 9-12 yöllä. Dori Wells Duo soittaa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Kalevaisten vuotuinen Smörgåsbord sunnuntaina, syysk. 24. p:nä klo 12-1:30 ip. Kaleva Huvilalla, Fort Pond, Lancaster, MA. Kaikki tervetulleita!

Poika, heinäk. 22, 1989, Mr. ja Mrs. Walter Buswellille (Marcia Rantala), 10 Pleasant Place, Leominster, MA.

Järjestämme matkoja Floridaan ja Suomeen ja minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Kultaisen län Kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho aloitti syyskautensa koontumalla tiistaina, syysk. 12. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm

St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopasen tervetuliaistoivotuksia seuraasi laulut "America" ja "Maamme laulu" Neima Johnsonin

säestäessä pianolla.

Hetken hiljaisuudella muisteltiin joukosta kesän aikana poistuneita jäseniä: Meimi Lystilä (kesäk. 20, 1989), Tauno Tastula (heinäk. 25, 1989) ja Mary Lehtonen (elok. 22, 1989).

Seuraavat vieraat otettiin illoista vastaan: Tyyne Sälö, Katriina Mäki ja Ellie Nikula Fitchburgista, sekä Nona Lehman ja Toivosen veljekset ja Mrs. Wuori New Hampshirestä. Todella mukavaa saada näin miellyttäviä vieraita!

Ethel Anttonen mainitsi Mirja Jokisen sairastavan kotonaan. Hilma Leppänen toi tervetuloa Anni Harjulta ja Fanny Tönröosilta.

Henni Lappalainen kertoi Vieno Rantalan joutuneen jäämään kotiin selkäkipujensa johdosta.

Tauno Puhakka puolestaan kertoi käyneensä katsomassa Mrs. Hilliä ja Mrs. Asialaa, jotka asustavat Mystic Valley Rehabilitation Center:ssä.

"Happy Birthday" laulettiin sekä kesäisten että kuluvaan viikon syntymäpäiväsankareiden kunniaksi: Wäinö Koski (syysk. 12), Martha Kivimäki (syysk. 14) ja Esther LaBombard (syysk. 15).

Monet kiitokset seuraaville henkilöille heidän kerholle antamista lahjoista: Miriam Orava - \$10.00 miehensä Toivo Oravan muistolle; William Pajunen - \$5.00 syntymäpäivänsä kunniaksi; Lula Björbacka - \$10.00 syntymäpäivänsä johdosta; Rauni Cote - \$10.00 syntymäpäivänsä merkeissä ja Fabian Raatikainen - \$10.00 syntymäpäivänsä kunniaksi.

Suurikiitokset myös seuraaville henkilöille heidän kahvipöytänsä tuomistaan antimista: Henni Lappalainen, Irja Alitalo, Rauni Cote, Ethel Anttonen jatkuu seuraavalla sivulla

Bethel-Seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Olavi ja Irene Hämäläisen Kingstonista ovat keskuudessamme sunnuntaina, syysk. 24. p:nä.

Elm St.

Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus New Life asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarna. Klo 10:30 kahvi- ja mehu- tarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisten kuoroharjoitus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Kahvitarjoilun kustantavat Mr. ja Mrs. Arvo Talviainen.

Sunnuntaina, syysk. 24, klo 9:00 aam. Rukous. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu ja Raamattu luokka. Klo 9:30 Korkeakoululaisten Raamattu luokka. Klo 10:30 Englannin kielinen jumalanpalvelus. Klo 5:00 ill. Ehdokkaitten komitea kokoontuu. Klo 6:00 Ylimääräinen seurakunnan kokous.

Maanantaina, syysk. 25, klo 7-9 ill. Lähetysmyyjäisten 'Workshop'.

Tiistaina, syysk. 26, klo 7:00 ill. Suomen kielinen naiskuoro aloittaa harjoitukset kesän jälkeen.

Vihitty

Armand ja Carol Boudreau

FITCHBURG, MA - Carol Ann Kaukoranta ja Armand R. Boudreau vihittiin toukok. 20, 1989 Elm St. Lähetysseurakunnassa. Pastori George Cory toimitti vihkimisen. Häitä vietettiin Saiman Puistossa. Morsiamen vanhemmat ovat Barbara ja Armas Kaukoranta Fitchburgista, sulhasen vanhemmat ovat Mary Loretta ja Wilfred Boudreau Walthamista.

Morsian sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista, jatkoi opintojaan Fitchburg State Collegessa ja on opiskelee parhaillaan varhaislapsuutta Worcester State Collegessa.

Sulhanen on Waltham Vocational High Schoolin kasvatti ja työskentelee Actonissa S.I. McPherson firman palveluksessa.

Hawaijille tehdyn häätamatkan jälkeen pariskunta on asettunut asumaan Royalstoniin.

Tanssit

Saiman Puistossa

Lauantaina
syysk. 23 p., 1989
klo 8 - 12 yöllä

Dori Wells Duo

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

Tanssit

Sovittajan Puistossa

Finn Park Road
Demond Pond, Rutland, MA
Lauantaina, syysk. 23 p.
klo 8 - 12 yöllä

Kurt Bischoff

Virvokkeita
Finnish American Club of Rutland
(F.T.S.S.)

99. toimintavuotemme

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Kalevan vuotuinen

Smörgåsbord

Sunnuntaina, syysk. 24. p:nä 1989
Klo 12 - 1:30 iltapäivällä

Kaleva Huvilalla
Fort Pond, Lancaster, MA

Aikuiset \$5.95

Lapset \$2.00

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu

KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO

KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

KULTAISEN ... jatkoa edellis sivulta

tonen, Ethel Nopanen, Hilma Leppänen, Elma Kultti, Lula Björbacka, Andrew Ahlfors, Martha Carlson, Mildred Heino ja Aune Kärkkäinen. Hyviä kokkeja todella arvostetaan!

Wäinö berkiö aloitti ohjelmaosuuden ripeällä hanurimusiikilla, mitä seurasi Rauni Coten mielenkiintoinen kertomus.

Ethel Anttonen lauloi useita sävelmiä säestäen itseään pianolla. Mildred Heino luki hupaisan kertomuksen.

Ohjelma päättyi Mr. Nopasen yksinlaulun ja yhteislauluhetken merkeissä.

Lopuksi nautittiin kahvista kaikkine herkuineen. Tarjoilusta huolehtivat Irja Alitalo, Henni Lappalainen, Aune Kärkkäinen, Sadie Ahola ja Mamie Lauricella.

Uutispaloja

Miriam Cassassa Voice Studion oppilaat tulevat esiintymään sunnuntaina, lokak. 1. p:nä klo 8 illalla Fitchburg State Collegen McKay Campus koululla.

Esiintyjien joukossa ovat Irene Hales ja Janet Tuiskula. Kumpikin on tuttu alueen suomalaisille. Hales on esittänyt suomalaista laulumusiikkia mm. Elm St. Lähetysseurakunnassa, Tuiskula on esiintynyt Saiman Puistossa pidettävillä Kesäjuhilla ja Kalevan Ritarien ja Naisten kansainvälisessä ylikokouksessa.

Illan ohjelma koostuu suosituista klassikoista ja musiikillisista komediasävelmistä, mitkä ovat ikuisesti muistissamme kauneutensa ja viehättävyytensä johdosta.

Miss Casassa, Fitchburgin alueelta lähtöisin oleva tunnettu sopraano, ryhtyi anta-

maan laulutunteja päätettyään konserttiuransa. Hän opiskeli aikoinaan yhden maailman kuuluisimman Bel Canto -opettajan Enrico Rosattin johdolla.

Lisätietoja ja lippuja saa soittamalla Janet Tuiskulalle 343-4279.

★

Lauantaina, syysk. 23. p:nä Region II Area Agency on Aging, Fallon Clinic ja Fallon Community Health Plan terveyskeskukset järjestävät alueen ensimmäisen vanhusten hoitoa koskevan seminaarin Worcester State Collegen tiloissa.

Seminaari alkaa ammulla klo 10 ja päättyy iltapäivällä klo 4.

Paikalla tulee olemaan yli 50 eri näytteelle panijaa, jotka jakavat tietoa vanhusten hoitoa koskevista tuotteista ja palveluista.

Seminaarin pyrkimyksenä on informoida ystäviä ja sukulaisia, jotka huolehtivat vanhusten kotihoidosta.

Seminaari on maksuton ja lisätietoja saa soittamalla Margaret A. Manooogianille numeroihin 829-5364 tai 1-800-322-3032.

★

Fitchburgin kaupunki kamppailee yhä taloudellisissa vaikeuksissa. Parisen viikkoa sitten kaupungin valtuusto supisti lähes yksimielisin äänin \$744,000 vuoden 1990 budjetista.

Supistusten johdosta jo ennestään tiukka \$45.3 miljoonan budjetti laski \$44.5 miljoonaan.

Supistuksista huolimatta pormestari Jeffrey Bean on optimistinen yleisten palvelujen suhteen, sanoen, että ne eivät tule paljolti muuttumaan

So. Royalston, MA

Lauantaina, syysk. 30. p:nä klo 2 - 5 ip. tullaan huomioimaan Martha ja Wäinö Kirkmanian avoimien ovien merkeissä Second Congregational kirkon seurakuntasalin tiloissa pariskunnan 40-vuotishääpäivän kunniaksi.

Kaatumisen seurauksena loukkaantunut Esther Manning on potilaana Athol Memorial sairaalassa. Toivomme pikaista toipumista!

Maynard, MA

Burbankin sairaalassa toipumassa ollut Thelma Mattson on siirretty Bolton Manor hoitokotiin, 400 Bolton St. (Rt. 85), Marlboro, MA 01752.

Jalkapuolen jenka

Sävel, Jauholahten jenka
Sanat: Ulla Ylinen

Ei sitä aavista ihminen koskaan missä hän jalkansa katkaisee, jos koko raaja on viettävä roskaan, vammojen laatu sen ratkaisee. Jalkapuolen jenka on hiljainen, sairaalan käytävä kiireinen, jalkapuoli siellä ja jalkapuoli täällä, - on liikenne vaarallinen.

On pyörätuolit ja kainalosauvat, - millähän muuten me liikuttais, kai nelinkontin, kuin pikkuiset vauvat hoitajan helmoissa riippais. Jalkapuolen jenkassa sittenkin huumorin kukkivan tahtoisin, onneasi kiitä, niin kyllähän se siitä, näin huitaisi Koivistokin.

Johtuen kolhusta harmittavasta, kurkussa on pala karvaisin, sua silti kieltäisin lannistumasta, niin monen käynyt on huonommin. Jalkapuolen jenka se muistuttaa, - nyt vasta aikaa on sairastaa, haavojamme nuollaan, - mutt' tuskin tähän kuollaan, ei liene se niin vakavaa.

"Jalkapuolen jenkan" kirjoittaja on vammalalainen Ulla Ylinen, Raivaajan avustajan Roy Helanderin serkku. Hänellä oli jalka kipsissä viime vuoden lokakuussa ja jenkan hän kirjoitti päästyään kotiin sairaalasta.

Kipinä syntyi sten, että Ylisen viereisellä petillä sairaalassa makasi autokolarissa pahasti loukkaantunut sairaanhoitajatar, joka ehdotti Ylistä

kirjoittamaan jalkapuolen jenkan. Muistuttipa siitä vielä eroamishetkellä.

Jenka syntyi ja tietojen mukaan sitä on levitetty arvaamaton määrä muillekin "jalkapuolille" piristykseksi ja lohdutukseksi.

Roy puolestaan sai jenkan lohdutukseksi omiin jalkapuolisen vaivoihinsa ja murheisiinsa.

DO IT NOW

WORKERS' CREDIT UNION WANTS YOUR MORTGAGE

If you're thinking about buying a home, or refinancing your existing mortgage, now is the time to do it! Mortgage rates are the lowest they've been in quite some time, and there's no telling when they'll head back up.

We have a variety of fixed-rate mortgage programs, tailored for any number of financial situations. There is one that's right for you, and anyone can apply for a mortgage at Workers' Credit Union.

Refinancing • Construction Loans • Owner and Non Owner Occupied
Second Homes • Monthly or Bi-Weekly Plans
Fast Service • Very Competitive Rates

Come Talk With Us Today

In Touch with You.
for Over 75 Years

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

815 Main Street, Fitchburg 345-1021 • 40 Fairmount Street, Fitchburg 343-5810
313 Pleasant Street, Gardner 632-9200 • 12 N. Main Street, Orange 544-2188

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 43 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

FUEL OIL

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Entinen Suomen Pankin pääjohtaja ja moninkertainen ministeri Ahti Karjalainen on julkistamassa muistelmansa. Osia muistelmista on jo julkaistu Suomen Kuvalehdessä, jossa Karjalainen paljastaa vuoden 1981 juonittelut presidentinvaaleissa.

"Vladimirov oli NKP -mies"

Raivoisaan vastahyökkäykseen lähtenyt Paavo Värynen puolusti itseään myös television Ajankohtaisessa Kakkosessa.

Värynen totesi Karjalaisen muistelmat kirjoittaneelle Jukka Tarkalle erittäin kuumassa väittelyssä, että Tarkka on moraalittomasti siteerannut Värysen kirjettä väärin.

Värynen syytti Tarkkaa myös asettumisesta poliitikon rooliin, Urho Kekkosen leimaamisesta epäisänmaalliseksi ja kirjaa koskevan aiheiston syöttämisestä julkisuuteen väärin.

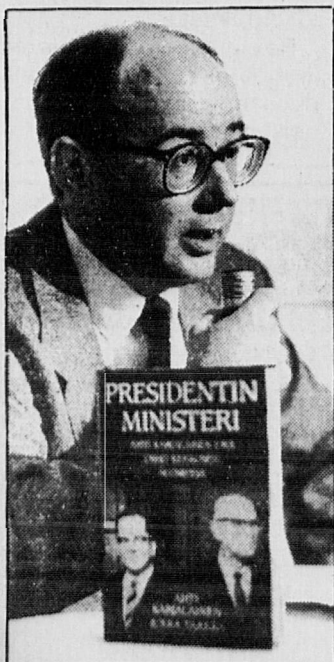
- Jos haetaan apua, se on väärin, Paavo Värynenkin vastasi kysymyksen "naapuriavun" hakemisesta diplomaateilta.

- Sitä mitä tein, tapahtuu edelleen. En ole toiminut moraalisesti väärin. En ole esittänyt mitään tuomittavaa. Sain keskusteluista arvokasta informaatiota, Värynen totesi.

Värynen intti, ettei ole tuomittavaa puhua diplomaattien kanssa sisäpolitiikasta, vaan tämä on diplomaattien nimenomainen tehtävä.

Viktor Vladimirov oli Värysen mukaan keskusteluisaan hänen kanssaan ennen kaikkea NKP:n edustaja ja Värynen itse Keskustapuoheen puheenjohtaja.

Värynen piti koko kirjaan tarkoituksenmukaisena. Hänestä Tarkan-Karjalaisen kirja on uskomaton, maan edulle vahingoksi ja luottamukselliset neuvostosuhteet huonoon valoon laittava.

Ahti Karjalaisen ajatukset puki sanoiksi Jukka Tarkka. Kohukirja kohosi heti listojen kärkeen.

Kohu Karjalaisen muistelmista

Karjalainen kertoo Suomen keskustan puheenjohtajan Paavo Värysen keskustelleen Neuvostoliiton suurlähetystön korke-arvoisen diplomaatin kanssa idänkaupasta ja sen käyttämisestä presidentin-

vaalikampanjassa Karjalaisen hyväksi.

Muistelmissaan Karjalainen julkaisee osan Värysen hänelle kirjoittamasta kirjeestä. Värynen oli tuolloin Suomen

ulkoministeri, mutta hän sanoo nimenomaan käyneensä keskustelut puolueensa puheenjohtajana eikä ulkoministerinä.

Värysen mukaan kyseessä on raskaimman luokan poliiti-

tin provokaatio ja sanoo hänen kirjettään lainatun väärin.

Värynen kieltäytyy kuitenkin julkistamasta Karjalaiselle kirjoittamaansa kirjettä kokonaan vedoten yleisiin syihin.

Vihdoinkin vastaus:

Värynen ei aio luopua asemistaan

Paavo Värynen ei aio erota yhteiskunnallisista luottamustehtävistään Ahti Karjalaisen muistelmakohun vuoksi.

Paavo Värynen on informoinut presidentti Mauno Koivistoa kirjeitse välittömästi kohun syntymisen jälkeen.

Värynen vakuutti äskettäin uutisille lujasti, ettei hän ole syylistynyt mihinkään.

Värynen "torjuu jyrkästi" vaatimukset erostaan Keskustanpuheenjohtajan paikalta. Hän kieltää myös pelanneensa presidenttipeliä Neuvostoliiton suurlähetystön kanssa.

- En ole suunnitellut mitään (häiriötä idänkauppaan). Kirjan kirjoittaja (Jukka Tarkka) on todennut että puhun totta. Asia on loppuunkäsittely.

- Minulta kysyttiin informaatiota, olen siihen vastannut ja se on kaikki. Keskustelut olivat oikein, Värynen kommentoi keskusteluaan lähetystön Viktor Vladimirovin kanssa.

Värysen mukaan sadat poliitikot kävivät tuohon aikaan diplomaattien kanssa normaaleja keskusteluja.

Värynen sanoi myös, että hän näki alusta alkaen, ettei Ahti Karjalaisella ollut mahdollisuuksia tulla valituksi presidentiksi.

Paavo Värynen

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittääkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

**FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE**

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

**NEW YORK \$618 - SEATTLE \$649
LOS ANGELES \$699 - TORONTO \$655**

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

**Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -**

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL HANSLIN SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

"PUHUMME SUOMEA"

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Holkerin hallitus seitsemäs

Pääministeri Harri Holkerin (kok.) hallitus on kivunnut Suomen hallituksen ikätilastossa seitsemännelle tilalle. Suomen hallitukset ovat olleet varsin lyhytikäisiä keskimäärin.

Viime vuosikymmeninä on päästy pitkäjänteisempään hallitustyöhön, sillä Suomen pitkäaikaisin hallitus oli Kalevi Sorsan neljäs hallitus, joka istui 1,456 päivää. Pitkäaikai-

siin hallituksiin kuuluvat myös mm. Sorsan ensimmäinen ja Mauno Koiviston toinen hallitus.

Holkerin hallitus on tänään istunut 875 päivää. Itse pääministeri ohittaa nyt pääministeripäivien luvussa mm. Rafael Paasion ja Mauno Pekkan. Paasille kertyi pääministeriyyttä yhteensä 861 ja Pekkalalle 856 päivää.

Taiteiden yö Helsingissä

Helsingin juhla viikkojen ohjelmistoon kuulunut "Taiteiden yö" onnistui hienosti.

Kaupungin keskusta muutui yön ajaksi eläväksi ja toimivaksi taiteiden toimintakeskukseksi ja yleisöä oli paikalla monta tuhatta.

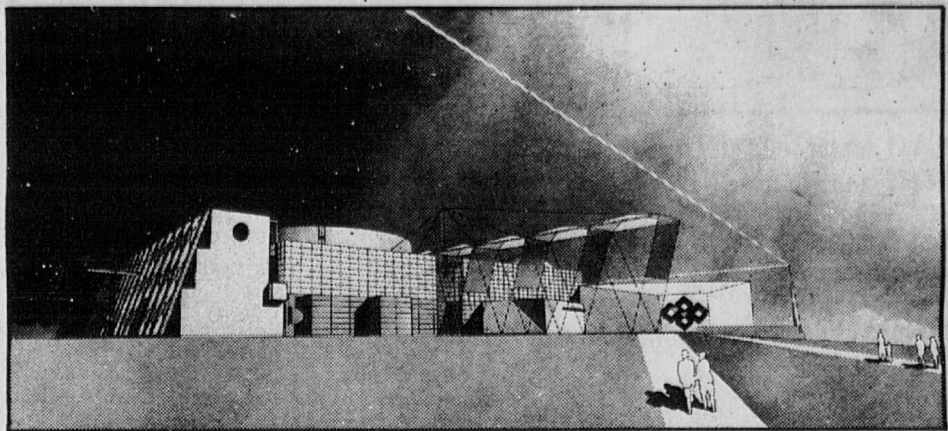
Esiintymässä oli kirjailijoita, kuvataiteilijoita, tanssijoita, muusikoita ym.

Kaupungissa oli 28 taidegalleriaa auki läpi yön samaten Akateeminen kirjakauppa.

Finnairille uusia koneita

Suomen valtion lentoyhtiö Finnair aikoo hankkia uusia koneita 700 miljoonalla markalla. Yhtiö on sopinut kolmen uuden MD-80 -koneen tilausvarauksesta amerikkalaisen valmistajan kanssa. Uudet koneet Finnair saa ensi vuosikymmenen alussa.

Finnair uskoo ulkomaanliikenteen kasvun nopeutuvan ja kotimaan reittiliikenteen pysyvän ennallaan sekä tilauslentoliikenteen kasvun taituvan.

Rakennus- ja yhdyskuntasuunnittelun valtionpalkinnon myöntäneen valtion rakennustaidetoimikunnan mielestä Heureka on "veistoksellinen kokonaisuus, joka rakentuu korkeatasoisista taiteellisista ja teknisistä ratkaisuista".

Heureka sai suunnittelupalkinnon

Arkkitehdit Mikko Heikkinen ja Markku Komonen saivat vuoden 1989 rakennus- ja yhdyskuntasuunnittelun valtionpalkinnon. Kummankin osuus palkinnosta on 35,000 markkaa. Palkittujen viime aikojen tunnetuin työ on Vantaan tiedekeskus Heureka. Palkinnot luovutti ministeri Anna-Liisa Kasurinen äskettäin Helsingissä. Palkinnot

myönsi Valtion rakennustaidetoimikunta.

Perusteluissaan rakennustaidetoimikunta mm. toteaa, että Heikkisen ja Komosen laatimille suunnitelmille on tunnusomaista ennakkoluuloton uusien ratkaisujen etsiminen ja niiden johdonmukainen kehittäminen, myönteinen suhtautuminen nykyaikaisen tekniikan luomiin mahdolli-

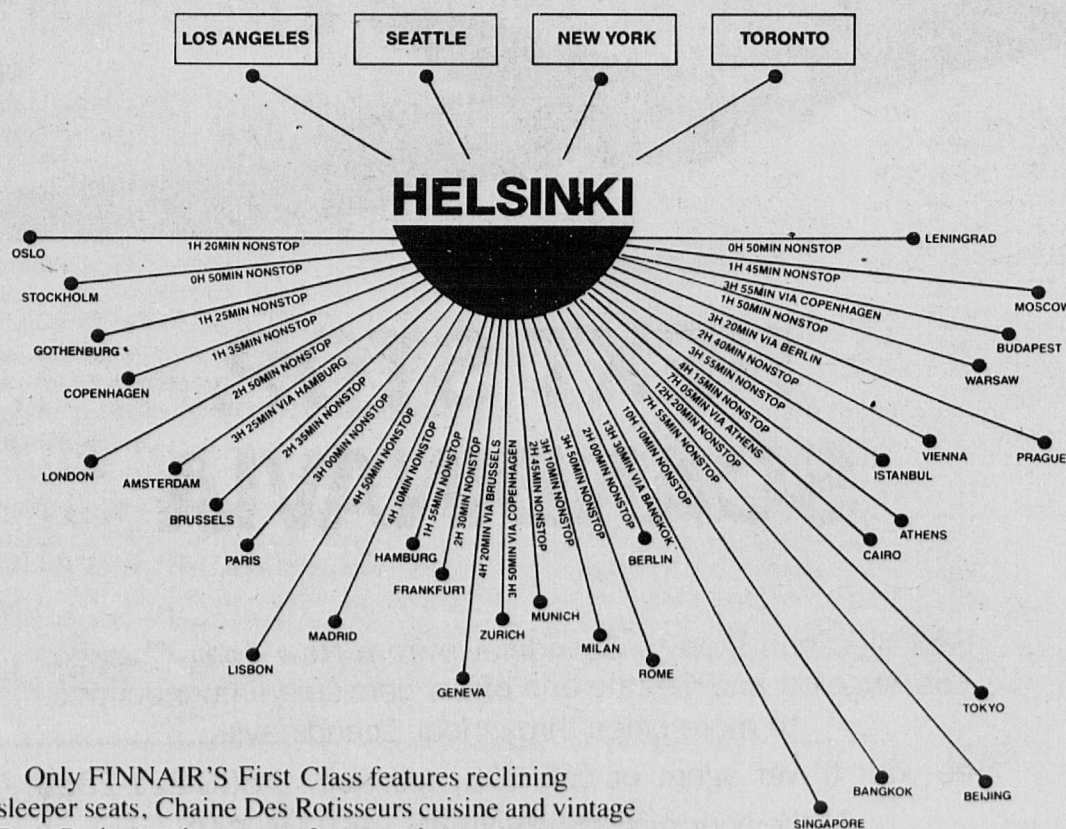
suuksiin sekä arkkitehtuurin täsmällinen ja raikas muoto-kieli.

Äskettäin valmistunut Vantaan tiedekeskus Heureka perustuu innovatiiviseen, uuden tavan kilpailuehdotukseen ja sen onnistuneeseen toteuttamiseen. Rakennus on veistoksellinen kokonaisuus, joka rakentuu korkeatasoisista taiteellisista ja teknisistä ratkaisuista. Sen arkkitehtuurissa on erityisen ansiokasta eläytyminen ainutlaatuisen tehtävään: tieteen maailman esittelyyn, joka on onnistuttu toteuttamaan sekä rakennuksen ulkoisessa hahmossa että sisätilojen luonteissa, mutta samalla vaikuttavissa ratkaisuissa.

Näyttelytilana rakennus jäsentää mielenkiintoisesti tapahtumia: tila toimii taustana siellä liikkuville ihmisille ja on samalla vuorovaikutuksessa toiminnan kanssa, perusteluissa kiitetään.

Niissä myös todetaan, että Vantaan tiedekeskuksella Heurekalla on saamansa suuren julkisuuden ansiosta yhteiskunnassamme vaikutus, joka korostaa yleisemminkin modernin arkkitehtuurin merkitystä.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room... plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-950-5000; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOSLTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930. Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus

Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906)827-3906

Jälleen myyjä halutaan

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Nato harjoittelee Itämerellä

Kymmenen läntiseen puolustusliittoon Natoon kuuluvaa maata osallistui viime viikolla alkaneisiin laajoihin sotaharjoituksiin Pohjanmerellä ja Itämerellä.

Ecuador taistelee huumeita vastaan

Kolumbian naapurivaltio Ecuador on ilmoittanut käynnistävänsä oman huumeiden vastaisen kampanjansa.

Kampanjaan kuuluu muun muassa tehostettu Kolumbian rajan valvonta ja lakiuudistuksia.

Ecuadorin puolustusministeri Jorge Felix keskusteli Yhdysvaltojen puolustusministeriön edustajien kanssa raha-avun lisäämisestä Ecuadorille. Maa saa nyt Yhdysvalloilta \$ 1 milj. vuodessa huumeiden vastustamiseen.

Pääkallopyramidi ehdolla Stalinin terrorin uhrien muistomeriksi

Lähes 200 neuvostoliittolaista taiteilijaa ja arkkitehtia osallistuu kilpailuun muistomerkin pystyttämiseksi niille, jotka kärsivät Stalinin kauden terrorista, "laittomuuksista ja sorrosta henkilöpalvonnalla kaudelta".

Neuvostoliiton kulttuuriministeriö ja Stalinin kauden tapahtumista täydellistä selvitystä vaativa Memorial-järjestö julistivat yhdessä kilpailun muistomerkin rakentamiseksi.

Muistomerkkimallit ja -piirrokset sekä paikkaehdotukset ovat esillä Moskovan Donskoi-luostarissa. Eräs niistä on 36 metrin korkuinen pääkallopyramidi, joka tulisi Punaiselle torille.

Eräs malleista esittää tyylikästä mustaa ylösalaisin olevaa rakennelmaa, joka on Punaisella torilla olevan Leninin mausoleumin peilikuva.

Ensimmäisen kierroksen 10 parasta on määrä valita lähipäivinä. Kunkin tekijä saa 2,500 ruplaa ja tilaisuuden kilpailuun pääpalkinnosta.

Holkeri ja Suominen IDU:n kokoukseen

Pääministeri Harri Holkeri (kok.) ja kokoomuksen puheenjohtaja, kauppa- ja teollisuusministeri Ilkka Suominen osallistuvat Tokiossa pidettävään Kansainvälisen demokraattisen unionin IDU:n puheenjohtajakokoukseen 21.-23. syyskuuta.

Kokousta isännöi Japanin liberaalidemokraattisen puolueen uusi puheenjohtaja, pääministeri Toshiki Kaifu. IDU:n puheenjohtajana toimii nykyisin Norjan entinen pääministeri Kåre Willoch.

Kokoukseen osallistuvat 27: kristillisdemokraattisen, konservatiivisen ja keskustaoikeistolaisen puolueen puheenjohtajat. Heidän joukossaan ovat mm. varapresidentti Dan Quayle, Englannin pääministeri Margaret Thatcher ja Ranskan entinen pääministeri Jaques Chirac.

Puheenjohtajakokouksessa keskustellaan idän ja lännen välisten suhteiden kehittämisestä, maailmankaupan vapauttamisesta, ympäristöongelmien ratkaisemisesta, kehitysmaiden velkakriisistä ja terrorismin ehkäisemisestä.

Gorbatshev arvosteli uudistusten vastustajia

MOSKOVA, NL -Neuvostojohdaja Mihail Gorbatshev syytti äskettäin uudistuspolitiikan vastustajia sisällissodan uhalla pelottelusta. Perestroikaa yritetään horjuttaa sekä vanhoillisista että radikaaleista asemista ja hyvin usein avoimesti sosialismin vastaisista asemista, Gorbatshev sanoi.

Gorbatshev esiintyi pitkän tauon jälkeen julkisuudessa illan televisiouutisissa palatuaan noin kuukauden mittaiselta lomalta. Hänen kannanottoaan on odotettu mielenkiinnolla pahenevien talousongelmien ja kansallisuuskiistojen koettelemassa Neuvostoliitossa.

Uhkana kaappaus tai sisällissota

Vanhoilliset ja radikaalit yrittävät horjuttaa uudistusohjelmaa ja herättää neuvostoliittolaisten keskuudessa levottomuutta pelottelemalla heitä vallankaappauksen tai sisällissodan uhalla.

Gorbatshev varoitti niitä, jotka yrittävät käyttää hyväkseen siirtymäkauden alkuvaikeuksia omaksi edukseen tai vähentää puolueen vaikutusvaltaa.

Hän korosti puolueen py-

syvän lujasti uudistuspolitiikan linjalla ja vallankumouksellisten muutosten johdosta.

Ei tuomiota Baltialle

Gorbatshev ei tuominut Baltian maiden kansallismielisiä, jotka saivat kiivaan arvosteluryöpyä elokuun lopussa Nkp:n keskuskomitealta, Kremlin vanhoillisilta ja Neuvostoliiton keskustiedotusvälineiltä.

Gorbatshev sanoi tukevan tasavaltojen pyrkimyksiä taloudelliseen itsemäärää-

misoikeuteen.

Sen sijaan Gorbatshev tuomitsi lakkoilun ongelmien ratkaisukeinona ja piti sitä vaarallisena. Viron, Latvian ja Liettuan venäläiset ovat lakkoilleet tai uhanneet lakkoilla vastalauseeksi tasavaltojen talous- ja kielilaille. Erityisesti Virossa venäläisen vähemmistön Interliike haki lakkoilulleen tukea Moskovon vanhoillisilta.

Gorbatshev vakuutti, että Neuvostoliiton hallitus jatkaa uudistuksia ja valmistelee hätäohjelmaa kansantalouden kohentamiseksi.

Kiinalaiset velvoitetaan kantamaan henkilökorttia

Kiinalaiset joutuvat loka-kuusta lähtien kantamaan mukanaan henkilökorttia. Äskettäin annettiin myös määräys opetalla 40 iskulausetta kansantasavallan 40. vuosipäivän kunniaksi.

Kiinan suurimmat lehdet julkaisivat luettelot iskulauseista, jotka kiinalaisten täytyy oppia kansantasavallan vuotispäivään, lokakuun ensimmäiseen mennessä.

Lokakuun puolivälistä lähtien jokaisen kiinalaisen täy-

tyy kantaa mukanaan henkilökorttia ensimmäisen kerran sitten vuoden 1949.

Tiukkenevalla otteella Kiinan johtajat haluavat kitkeä viimeiset merkit kesäkuussa huipentuneesta "vastavallankumouksesta".

Lukuisat etsintäkuulutetut opiskelijajohtajat ovat edelleen vapaalla jalalla. AFP:n tietojen mukaan useita Pekingin kaduilla partioivia sotilaita on murhattu kesäkuun tapahtumien jälkeen.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES